www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office at Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

FEB 1920 ILLINOIS LIBRARY

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 14-го ЛЮТОГО 1920. ЧИСЛО 20. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, FEBRUARY 14, 1920. No. 20.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ В ОРУЖНІЙ БОРОТЬБІ З ЧЕРВОНИМИ.

Київ сценою бунту. — Три ґубернії в українських руках.

(Кореспонденція Приятелів України).

ВАШІНҐТОН, 9. лютого (з Варшави 6. лютого). — По цілій західній Україні ведуться великі демонстрації проти большевиків. Відділи повстанців розпочали систематичні заходи в ціли прогнання червоних з краю. Сі повстанці признали над собою власть Петлюри, хоч многі з них не є з ним в комунікації і приневолені вести свої операції самостійно. В Херсонщині і Катеринославщині вхопило за оруже не меньше як 30.000 осіб. На публичних зборах вивішують стяги і таблиці з написами: „Боротьба аж до смерти за независимість України". Повстанці мають цілковиту контролю в Полтавщині і є заняті чинною боротьбою з комуністичними військами в околици Козятина. У Жмеринці було повстанне зелізничників. В Києві збунтувалися компанії большевицьких військ, а червоні команданти відібрали від них оруже.

Положенне на провінції є дуже напружене. Селяни відмовляються давати большевикам збіже і пашу та відпирають усі їх заходи в ціли їхнього з ними братання. В околици Жмеринки, Бірзулі і Рибниці українські війска сформували з Поляками оборонний фронт проти комуністів. Місцеві ґарнізони тримаються дальше в Могилеві, Барі і Ямполи.

Українські провідники вважають сі популярні маніфестації вельми важними. Мазепа, премієр Української Народної Републики, повторив недавно свою декларацію, що одинокими условіями, на підставі яких Україна буде переговорювати з большевиками, є абсолютне й необмежене признанне ними її независимости.

Атаман Зелений жие.

Доносять з Варшави: Перед святами пробував тут кілька днів провідник українських повстанців зпід Києва, атаман Зелений. Прибув він до Варшави в цілі порозуміння з пробуваючими тут українськими провідниками, щоб усталити дальшу повстанчу акцію проти большевиків. Зелений є одним з найвизначнійших партизантів, котрого акція полягає на швидкім концентрованню малих ватаг, які по осягненню наміреної цілі скоро зникають, аби по якімось часі знова сконцентруватись і вдарити в місци, найменьше через неприятеля сподіванім. Коли Зелений пробував у Варшаві, то розпущено сплетню, що в одній з битв під Києвом він зістав убитий.

Большевики прогнали аліянтські воєнні кораблі з одеського порту.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 9. лютого. — Одержані тут депеші заявляють, що большевики здобули Одесу 7. лютого, і що сильні острілювання червоних приневолили воєнні кораблі аліянтів вицофатися з прибережного до зовнішного порту. Оповіщують також, що заступник адмірала, Американець Н. А. МкКулли, прибув з Новоросійска, щоби обняти команду над аліянтськими воєнними кораблями, яко найстарший командант фльоти на російських водах.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

В кождій українській хаті є потрібний

СТІННИЙ КАЛЄНДАР

ЦІНА ВСЕГО 20 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ ЧОТИРОХ НАРОДІВ В НЮ ЙОРКУ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-го ЛЮТОГО С. Р.,

о 2-гій годині сполудня, відбудеться в Ню Йорку, в Менгеттен Опера Гавс,

34-та УЛИЦЯ і 8-ма ЕВЕНЯ

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

заходом

ЛІҐИ УКРАЇНЦІВ, ЛИТОВЦІВ, ЛАТИШІВ І ЕСТОНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Виступлять 4 хори і будуть солісти та артисти-музики від чотирох народів.

Місць є 3.000.

Тікети треба наперед замовляти. Ціни є від 2 доляри до 50 центів.

Перед концертом тікети можна дістати в Ексченджу, а в день концерту при касі.

Українці можуть замовити тікети через Канцелярію У. Н. Комітету, яка для них задержить кілька днів або вишле по одержанню грошей. — Адресувати:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.
20 East Seventh Street, New York, N. Y.

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, орґанізаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої орґанізації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаеть ся до відома, що на підставі ухвали з річного засіданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаеть ся нових членів до Українського Народного Союза

ДО КІНЦЯ ЛЮТОГО ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх запавшої ухвали.

Длятого П.П. Секретарі і Орґанізатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяці для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, а тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Милянович,
голов. рекорд. секр. У. Н. Союза.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

НЕ БУДУТЬ ОРҐАНІЗУВАТИ НОВОЇ ПАРТІЇ

Шікаґовська конференція заявляє однак, що буде вибирати своїх послів.

ШІКАҐО, 11. лютого. — Президія робітничо-господарської конференції опрокинула нині вістку, що конференція покличе до життя нову політичну партію. Конференцію робітничих і господарських орґанізацій скликано лише на се, щоби обговорити пляни безпосередньої торговлі та банкових і кредитових кооператив.

У заяві говориться: „Ми не маємо гадки орґанізувати нову політичну партію. Зорґанізоване селянство і зорґанізоване робітництво, злучене для виконання програми безпосередньої торговлі, не дасться втягнути до політики. Ми опираємось на своїх власних сильних основах, а се для нас вистарчає.

„Ми розуміємо, що — аби нашу програму довершити — є потрібне відповідне законодавство. З тої причини ми будемо вибирати до парляменту таких послів, котрі будуть стояти при нашій кооперативній програмі. А голосувати будемо цілком безпартійно, отже нема для нас потреби орґанізувати нову політичну партію".

Домагаються знесення кари смерти.

ОЛБАНИ, Ню Йорк, 11. лютого. — Посол Іван Бойлен, з Ню Йорку, вніс сьогодня законопроект про знесенне кари смерти в нюйорськім стейті. Замісць кари смерти за два злочини — убийство в першім степени і зрада — за що теперішні закони стейту карають карою смерти, посол Бойлен домагається досмертної вязниці.

Посол Бойлен назвав кару смерти леґальним убийством, отже злочином, який повинен бути покараний, як всі инші злочини. Инший посол заявив, що в цивілізованих людий кара смерти не повинна мати місця. Засудивши убийника на кару смерти, не направиться тим поповненого вже ним злочину, а також не поправиться і самого злочинця.

Орґанізують союз середньоклясників.

НЮ ЙОРК, 9. лютого. — Тут почався рух в ціли зорґанізовання союза середньоклясників на цілий стейт Ню Йорк, аби боронити інтереси людий, що в економічнім життю находяться між капіталістичними тростами і пролетарськими юніями. Почин до основання нового союза дали: один адвокат, два купці і один інжинір.

Адвокат Моргавз, що є тимчасовим президентом сього союза, заявив отсе: „Капіталісти є зорґанізовані; ті, що жиють з праці своїх рук, є зорґанізовані. Між ними є велика маса незорґанізованих робітників, що не мають назагал визначного голосу в державних справах. Ми власне поставили собі яко мету зорґанізувати тих робітників. Найперше ми візмемося до боротьби проти дорожні, а відтак до боротьби проти страйків".

Фармери проти страйків.

ВАШІНҐТОН, 11. лютого. — В меморіялі до парляменту чотири фармерські орґанізації заявляють, що зорґанізоване робітництво не має права страйкувати.

Вцевняючи, що населенне міст є зависиме від села, а зелізничий страйк може спинити доставу поживи до міста, меморіял каже: „Ті, котрі вірять, що робітництво має незаперечене право орґанізувати страйки, вірять, що такі орґанізації мають право виголодити населенне міст і знищити власність фармера. Таке право ніколи не існувало і не істнує тепер".

ЧОГО ДОМАГАЄТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО.

Жадання річного зїзду Американської Федерації Праці.

ВАШІНҐТОН, 13. лютого. — Головні домагання Американської Федерації Праці, приняті на останнім річнім зїзді в Атлантик Сіти, зясовуються в отсих точках:

Правительство повинно мати контролю і управу над всіми публичними і напів-публичними добрами, та оперувати ними на користь публики.

Парлямент повинен ухвалити закон, що федеральне і стейтове правительство повинно само використовувати водну силу на території, яка є під їх юрисдикцією.

За однакову працю женщини повинні одержувати однакову платню з мущинами.

Заборонити використовуванне діточої сили для приватних зисків.

Непотрібні посередники, що лише спричиняють дорожню, не даючи суспільности корисної услуги, повинні бути виеліміновані.

Се є конечно потребне, щоби нарід Злучених Держав мав кінцеве слово щодо кождого закона, ухваленого соймами або парляментом; значить над кождим важним законом повинно бути переведене референдум.

Найвисшим стейтовим судам, як і федеральному трибуналови, відобрати силу уневажнювання законів, на тій основі, що в очах тих судів закони є неконституційні.

Колеґії й університети повинні бути так проваджені, щоб дитина робітника могла мати з них як найбільшу користь.

Признати учителям право орґанізуватися в професіональні союзи.

Правительство повинно будувати для робітників доми після пляну ліберальних сплат.

Кілька законопроектів в нюйорськім соймі.

ОЛБАНИ, Ню Йорк, 11. лютого. — В соймі внесено кілька важнійших законопроектів, між ними проект про робітниче відшкодованне, про працю женщин на трамваях, про 8-годинний день і мінімальну платню, і про пенсію для вдовиць.

Посол Іван Найт запропонував, щоб робітникам платити відшкодованне на случай хороби, спричиненої условіями праці. Приміром, робітник, що працює в ґазовні, де є брак свіжого воздуха, коли через се попаде в сухоти, повинен одержати відшкодованне від свого працьодавця.

Посол Чарлз Лаквуд домагається, щоб женщинам знова дозволено працювати по трамваях за кондукторок, або продавати білети на стаціях. Знова в иншім проекті він домагається, щоби женщини, шукаючи праці, перейшли насамперед лікарський огляд і принесли з собою свідоцтво від лікаря.

Посол Теодор Розевелт внесе законопроект про мінімальну платню і 8-годинний день праці в цілім стейті.

Посол Чарлз Донюгю зажадав, аби стейт платив пенсію для тих вдів, що мають діти, без ріжниці, де родились їх діти і чи їх батьки були горожанами чи ні. Але поставив застереженне, що вдова, котра схоче користати з пенсійного фонду, мусить бодай на шість місяців передтим внести просьбу о перші натуралізаційні папери.

Хоче 5-процентового пива.

ВАШІНҐТОН, 11. лютого. — Посол Вейр, з Філядельфії, заявив нині, що він внесе проект, аби парлямент дозволив на виріб, продажу і уживанне легких вин і пива, що малоб в собі 5% алькоголю.

Чи можна їхати з Европи до Америки?

На повисше питанне находимо відповідь в старокраєвих польських ґазетах, котрі кажуть, що до Америки вільно тепер їхати, але та подорож коштує дуже дорого і стрічає много перепон та клопотів.

Передусім через Гамбурґ або Бремен їхати не можна і не вільно. Вільно їхати лише через Триест в Італії або Гавр і Бордо у Франції. Подорож через Триест є дуже прикра, бо на корабель треба чекати кільканайцять днів, а то й кілька тижнів. Люди чекають деколи по шість тижнів і не можуть діждатись свого відїзду. Коли візьметься під увагу брак мешкань і велику дорожню в Триесті, то доля тих еміґрантів є незавидна. У французьких пристанях треба також чекати, але не так довго.

Їзда зелізницею триває кілька днів і нераз на стаціях треба дуже довго ждати на поїзд. Білет зелізничий з Варшави до французької пристані коштує около 700 франків, або польських 1.400 марок. Хто однак постановив їхати до Америки, той мусить:

1. Зголоситися особисто в американськім консуляті в Варшаві, улиця Фредра ч. 8, аби там зложити заяву, зглядно виповнити формуляр і зложити по два доляри оплати від кождого пашпорту. Консуль принимає корони і марки, але вони мусять бути зложені в такій сумі, аби при виміні мали вартість двох долярів.

2. Треба постаратись о пашпортову візу в консулів тих держав, через котрі переїзджається, а се: у чехо-словацького, ул. Велика ч. 33; у австрійського, ул. Горстеня ч. 6; у швайцарського, ул. Гожа, ч. 48; у французького, ул. „Алея Руж" ч. 2.

Корабельна карта коштує около 80 долярів. Дочисливши до того їзду до Варшави, до американського консуля, і кошти життя — на цілу подорож до Америки треба для одної особи найменьше 200 долярів або 25.000 до 30.000 польських марок, або 35.000 до 40.000 галицьких корон.

200 долярів для нас в Америці не робить великої ріжниці, але 40.000 корон або 30.000 марок — се страшна цифра і бідний чоловік в старім краю не всилі на неї спромогтися. Хотівши їхати тепер до Америки, середний господар в Галичині мусівби спродати весь свій маєток.

Ґазетний трост Нортклїфа.

До найновійших тростів, які паралїжують всьо, що може лише свобідно розвиватись, — належить трост ґазетний. В Анґлії ґазетний трост стоїть під контролею Нортклїфа. Але трост Нортклїфа почав в останнім часі поширятись і на инші держави Европи, а навіть Америки. Нині журналїстичний світ знає, що до Нортклїфового тросту належить понад 30 ґазет в Анґлії, кілька у Злучених Державах, Франції та Італії. Навіть в Росії перед війною Нортклїфів трост почав здобувати собі ґрунт під ногами. Православлене „Новое Время" виходило за гроші сього анґлійського льорда.

З найповажнійших анґлійських ґазет до Нортклїфового тросту належать лондонські ґазети „Times", і „Daily Mail".—З американських належать: „The New York Times", „The (New York) Sun", „The (New York) Evening Sun", „The (Philadelphian) Public Ledger", „The (Philadelphian) Evening Ledger", і инші. — З французьких належать „Matin" і „Temps"; з італїйських „Corriera della Sera" з голяндських амстердамський „Telegraaf".

Продукція нафти в Злучених Державах.

ОЙЛ СІТИ, Пенсильванія, 12. лютого. — Продукція нафти в Злучених Державах в 1919 році виносила 366,255,611 барилок, або 24 мілїони барилок більше, як попередного року.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

АНҐЛІЯ ПРОТИ УДЕРЖАВЛЕННЯ КОПАЛЕНЬ.

Парлямент відкинув пропозицію більшістю 265 голосів.

ЛОНДОН, 11. лютого. — Нині парлямент відкинув пропозицію президента полудневовалїйської федерації углекопів, Вілліяма Брейса, щоби удержавити копальні угля. За пропозицією було 64 голоси, проти пропозиції 329.

Заки відбулось голосованне посол Вілліям Брейс і посол Вернон Гартсгорн виголосили промову, в якій заявили, що на случай коли парлямент відкине пропозицію удержавлення, углекопи візьмуть справу у свої руки і змусять правительство сповнити їх домагання.

Предкладаючи свою пропозицію, посол Брейс подав систему завідування копальнями під контролею правительства. Ціла Анґлія має бути поділена на 14 копальняних округів. На чолі кождого округа буде стояти комісія, до котрої по рівнім числі представників дасть правительство, робітники і населенне. Кождою копальнею буде завідувати подібна комісія, а на чолі всіх буде одна головна копальняна комісія, в котрій державний міністер копалень буде предсідателем.

Брейс є проти конфіскати. Він радить, аби правительство викупило копальні від теперішних власників, даючи їм державні бонди за копальняні вклади. Спеціяльна комісія має означити ціну вкладів. Уголь продавалобся на експорт без спеціяльної оплати, як і тепер. Купець однак мусівби ділитися з державою доходом висше одного шілїнґа на тоні.

Всім послам, що домагались удержавлення копалень і инших галузий промислу, відповідав премієр Ллойд Джордж. Він рішучо спротивлявся удержавленню, мотивуючи своє становище тим, що під державною контролею копальняний промисл заперестане розвиватись, а се буде небезпечним для держави і населення. Ллойд Джордж покликувався на савєтську Росію, де весь промисл страшно підупав і правительство мусить тепер силою гнати робітників до праці.

Страйки в Еспанії, Італії і Болгарії.

МАДРИД, 10. лютого.—Премієр і міністер публичних робіт дістали повідомленне від федерації зелізничників, що на 1-го марта буде викликаний страйк на случай, коли знехтується робітничі домагання о підвишку платні і ліпші услівя праці.

МЕДІОЛЯН, 10. лютого. — Понад 200.000 робітників, занятих в тутешніх хемічних фабриках, вийшли на страйк. Також у Фльоренції вийшли нині на страйк робітники у фабриках скла, бо фабриканти відкинули їх домагання о підвишку.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Депеша з Будапешту доносить, що в цілій Болгарії вибух загальний страйк. Зелізниці заперестали курсувати і лише кілька поїздів є в руху під наглядом війска.

Війна покінчилась 10. січня.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Королівським розпорядженєм покінчено урядово війну Анґлії з Німеччиною 10. січня 1920.

Чехи побили Поляків на Шлеску.

ВАШІНҐТОН, 11. лютого. — Чехо-словацьке інформаційне бюро оповіщає, що в Орловій, на Шлеску, прийшло до бійки між Поляками і Чехами. Польських жовнірів, перебраних в цивільну одіж, вислано на плєбісцитову територію аґітувати за Польщею. Чехи перейшли тих жовнірів у Орловій і там їх страшно побили.

КОЛЧАК ВЖЕ НЕ ЖИЄ.

Убили його власні жовніри.

ЛОНДОН, 11. лютого. — Адмірал Олександер Колчак, колишній командант чорноморської фльоти, а відтак голова всеросійського правительства в Омску, зістав убитий своїми власними війсками, як се доносить телеґрама з Копенгаґи до тутешньої робітничої ґазети „Геральд". Московське правительство вислало було іскроґраму до Іркутська, аби йому дарувати життє, але просьба прийшла запізно.

Троцький міністром поживи.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 9. лютого. — Лев Троцький, міністер війни і маринарки, буде іменований міністром поживи і висоцким комісаром транспортації, а на його місце яко міністра війни буде іменований ґенерал Полянов. Команду савєтських війск на Сибіри перейме ґенерал Еґерт, а в Туркестані буде командувати ґенерал Іванов.

Данія побідила при плебісциті.

КОПЕНГАҐА, 11. лютого. — Останнє донесенне про результат плебісциту на Шлезвіґу подає, що за прилученнем до Данії впало 72.733 голоси, а за Німеччиною 24.793.

Угорщина таки готовиться проголосити себе монархією.

БУДАПЕШТ, 11. лютого. — Угорське правительство приготовляє законопроект про монархію, який має бути предложений парляментови. Монарх буде мати дуже обмежену власть. Він буде міг робити всьо лише за згодою парляменту. Він буде підписувати всі ухвали парляменту і правительства, але не буде мати права вету. Парлямент буде мати найвисшу власть в державі.

Словаки домагаються автономії.

ВІДЕНЬ, 5. лютого. — „Наес Вінер Таґблят" доносить з Праги, що американські Словаки, котрі перші провадили переговори з Масариком в справі прилучення Словакії до Чехії, вислали тепер меморіял Масарикови, в якім домагаються автономії для Словакії, покликуючись на договір, заключений з Масариком 20. мая 1916 року в Пітсбурґу, Злучені Держави.

Австрія проганяє галицьких Жидів.

ВІДЕНЬ, 5. лютого. — Посол Гомоля, християнський суспільник, вніс в долїшньоавстрійськім соймі наглий проект, аби з краю прогнати як найскорше всіх шкідливих чужинців, а головно галицьких Жидів з Відня. Посол домагається, щоби краєве правительство предкладало два рази в місяць звіт соймови про евакуаційну акцію. Проект принято значною більшістю голосів.

Падеревскі відїхав до Швайцарії.

ВАРШАВА, 10. лютого. — Гнат Іван Падеревскі, бувший премієр Польщі, відїхав у понеділок до Швайцарії на відпочинок.

Заходить тепер питанне, що думає Падеревскі робити на будучність, чи вицофається цілком з політики, чи ні. Свій фортепян Падеревскі порубав на знак протесту проти Анґлії і заявив, що більше не буде грати публично. З огляду на се многі сподіваються, що він побуде у Швайцарії місяць-два, і поверне назад до Польщі, де займеться поновно політикою.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City. N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

СЛОВА ЛИНКОЛНА СПОВНЯТЬСЯ І НА УКРАЇНІ.

В четвер, дня 12. с. м., були 111-ті роковини уродин великого сина Америки, Абрагама Линколна, що був президентом Злучених Держав в часі горожанської війни, тому півста літ.

Був він сином робітника і самий спершу був робітником, а вибився на найвиднійше становище серед свого народу тільки працею, самообразованнем, чесностю і своїм великим людяним серцем, тим, що любив нарід, його волю і його великі засади свободи, єдности і братерства братнього.

За ті засади він усе був готовий до бою і до посвяти.

За ті засади він не вагався рішитись на війну північних стейтів Злучених Держав з полудневими, яка тривала майже весь час його урядовання.

За ті засади він і віддав своє життє й усвятив їх в серцях американського народу.

Він був учителем для ушляхотнювання серця і для чесного і непохитного обстоювання при засадах справедливости в політиці.

Його слова будуть для Американців як слова Шевченка для Українців.

Хвилі такі, як день уродин Линколна або день уродин Шевченка, повинні бути у народів, котрі все стояли за міжнародню справедливість і за волю народів і людий, — днем великим, що підносять і насталюють духа борців, чи то одиниць чи громад, громад великих чи малих.

Линколн, що стояв і боровся за величні засади вільних людий, помер з руки злочинця, — але його засади живі і побідні, і дають життє народови і надію народам.

У нашій рідній Україні, а особливо в її західній части, на Галицькій Україні, наїзники-ляхи не одного вбили Українця катівською злочинною рукою, за се тільки, що він стояв і боровся як великий Линколн у великій Америці за величні засади вільних людий і свого краю.

Їх гроби — гроби мучеників за ті великі засади і свідки перед історією і перед грядучими поколіннями, що їх батьки вірно служили засадам волі і рідному краєви, бо віддали за них своє життє.

І чи може пропасти і загинути та правда на тій землі, де та боротьба за велику святу справу свободи є записана кровю і переказана грядучому поколінню гробами героїв, свідками тої боротьби?

Не може і не загине ніколи!

Не то що не загине, але виросте, виросте в силу кремезну і могучу, якої не переможе жадна сила невільна і злочинна, жадна сила неправди!

Памятаймо слова великого Линколна: „Сі, що перечать волі другим, не варті її самі, і під владою справедливого Бога не можуть її довго удержати!"

Так і вороги вільної України, і Ляхи наїзники і царські посіпаки, що перечать волі українському народови, не варті мати її самі і довго її не удержать.

Остаточно виграти мусять народи, а програють злочинці наїзники. Програють і будуть покарані за свої злочини, а з ними і всі їх слуги, ті, що ласки шукають у наїзника і їм вислугуються.

„Настане суд, заговорять і Дніпро і гори" — казав Шевченко.

Заговорять ще і вільні гори Карпати, словом правди Шевченка і Линколна.

РІЧНИЙ ЗЇЗД У. Н. КОМІТЕТУ.

(Протокол з Річного Зїзду Українського Народнього Комітету в Злучених Державах, що відбувся в днях 15. і 16. січня с. р., в готелі Пенсилвенія в Ню Йорку).

(5)

(Продовження).

Звіт Інформаційного Бюра У. Н. Комітету.

Опісля слідував звіт Інформаційного Бюра У. Н. Комітету, який здав директор сього бюра д. **Мілтон Райт** (в англійській мові).

Звіт звучить:

Українське Інформаційне Бюро істнує приблизно пять місяців. Його цілию є збирати і розповсюджувати всякого рода інформації, корисні для української справи. Сю ціль сповнювано в повному того слова значінню. Бюро полагоджувало або помагало полагоджувати всякі справи, що входять в обсяг діяльности Українського Народнього Комітету в Злучених Державах.

Ось деякі з тих акцій, в яких Українське Інформаційне Бюро брало безпосередну участь:

а) Публікація в часописях.
б) Інформованнє державних чинників про всі справи, що могли бути корисні для української справи.
в) Пособлюванне у виготовлюванню або доповнюванню державно-правних начерків у справах України.
г) Активна участь в ріжних лігах і юніях, які пособляють в боротьбі за независимість України й инших народів, що пробудились тепер до державного життя.
д) Приєднуванне для нашої справи визначних Американців.
е) Безперервні зносини з торговельними і фінансовими інституціями, які тісно звязані з торговлею на Україні.
є) Видаванне літератури.
ж) Пособлюванне в патріотичних, торговельних, добродійних та инших підприємствах У. Н. Комітету.

Організація.

Українське Інформаційне Бюро зачало свою акцію з хвилею, коли У. Н. Комітет ульокувався у свойому власному домі під ч. 30 Іст 7-ма улиця. Щоби праця була видатною, заангажовано найвідповіднійших людий, а також уладжено Бюро після найновійших плянів і вимог. Між приладами, які находяться в Бюрі, на особливу увагу заслугує міміограф і автоматичний адресар, які богато помогли, що праця ішла скоро і дешево. При помочі тих машин в офісі виконувано майже всі роботи з обсягу кореспонденції, не тратячи богато часу. Коли були случаї, що офісовий персонал не міг даної праці виконати, тоді віддавано її фаховцям. Все, що зроблено в Українському Інформаційному Бюрі, було основане на засаді як найбільшої видатности й економії.

Інформованнє Американців.

Всякі інформації щодо української справи збирано переважно для Американців. І ріжні були до того способи. Одним з цінних жерел була література, яку отримувано з европейських країв. Ся література була переважно в англійській, французькій, українській, німецькій та італійській мовах, які опісля перекладано. Переклади робили люди в офісі, а що їх склад дібрано ще перед отворенням Бюра, то се не коштувало ні осібного часу ні гроший.

Другим дуже цінним жерелом інформацій є українські представники по великих містах Европи. У. Н. Комітет зноситься зі всіми дипльоматичними представниками Української Народньої Республіки, які находяться майже в кождому краю Европи і дістає від них дуже часто цінні, а часом навіть довірочні інформації, які мають велике значінне для ведення української пропаганди в Злучених Державах.

Иншим жерелом інформацій є міністерства Злучених Держав. У. Н. Комітет вистарався о признанне у американських властий, які уважають його яко одиноку уповажнену організацію в Злучених Державах, що може говорити в справах відносно до України і Українців. Сей факт разом з широким знакомством з державними урядниками, запевняє достовірність інформацій в справах Східної Галичини, України і других країв.

В дадатку до висше поданих способів набування інформацій, Інформаційне Бюро одержувало й одержує звіти про відносини у Східній Галичині, Буковині, на Поділю, Волині й инших складових частях України від очевидців. Ті люди, що приїхали до Злучених Держав, поінформували нас про всякі погляди і настрої в старому краю. Між ними є теж американські горожани і горожани инших держав.

Інформації для Українців.

В додатку до інформацій про Українців, які є дуже потрібні для американського народу й американського правительства, показалось, що дуже потрібними є теж інформації для Українців про американські торговельні організації і т. д. Ми старались о тісні зносини з державними урядниками у всіх міністерствах, а ті інформували нас про всі справи у відношенню до українського правительства і українського народу. Цінні інформації, що ми осягнули сею дорогою, давали нам в богато случаях спромогу, передвидіти річи, які могли нашому рухови пошкодити. В деяких случаях удалось нам навіть спонукати до відтягнення або змінення законодатних предложень, ставлених в американському конгресі. Колиб дані пропозиції були введені в життє, положенне Українців в Америці, а також імігрантів инших народностий, було би незвичайно прикре.

Показалось також потрібним мати деякі інформації про американські бизнесові організації. Нам вдалося дуже часто засягнути інформації від людий, які були експертами в певних напрямах, а що Український Народній Комітет загально признано яко одиноку уповноважнену організацію, що може заступати українські справи, тому сі одиниці виявляли також дуже велику охоту помагати нам в наших змаганнях.

Часописі.

Публікація в часописях і періодичних виданнях причинились богато до розповсюднення нашої справи. Українське Інформаційне Бюро зготовило понад 500 осібних статий про нашу справу і розіслало їх до більше як 2.000 часописий, що робить разом більше ніж міліон публікацій в американських часописях. Ті статті поміщувано в часописях ріжних стейтів, а кромі того в Канаді і в деяких европейських виданнях. Обчислено, що ті статті читало тільки в Злучених Державах яких 65 міліонів людий.

Періодичні видання.

В додатку до публікацій в часописях наше Бюро стояло в тісній звязи з деякими місячниками і тижневиками. До таких належить передівсім „Литерері Дайджест", „Коррент Гисторі" „Нейшен" і „Ню Ріпаблик", які містили богато статтий та розвідок, зладжених нашим Бюром. Крім того редактори американських журналів часто-густо заходять до наших офісів, коли їм ходить о точні і певні інформації про наші справи. Майже всі важнійші американські періодичні видавництва вважають наше Інформаційне Бюро за одиноку українську організацію, яка може дати найбільше вичерпуючі і найбільше достовірні інформації про українські справи.

Акція у Вашінгтоні.

Що У. Н. Комітет вважають в ріжних урядових кругах і в американських міністерствах за одиноку українську організацію, на яку можна полягати в справах вичерпуючих інформацій, та мати довіре, то без пересади можна сказати, що се в значній мірі діло і заслуга Інформаційного Бюра. Міністерство внутрішних справ, міністерство війни, а також многі инші відділи адміністрації Злучених Держав є з нами в безперервному контакті і звертаються до нас постійно, коли їм ходить, щоб довідатись щонебудь про українські справи та настрій українських мас як в Америці так і в старому краю до ріжних явищ на політичному овиді в Америці і в Европі.

Треба тут згадати, що є богато груп людий та організацій, які вічно працюють — особливо серед урядових кругів, — тільки в тій цілі, щоби перепинити або загородити наші змагання. Деякі з них є давними й отвертими нашими ворогами, а належать сюди Поляки, Москалі, большевики і карпатороси або кацапи. Деякі з тих ворогів прикидаються иноді, що вони буцімто ставляться вельми прихильно до нашої справи, намагаючись у своїй скритости нам пошкодити. Роблять вони се, стремлячи до своїх, з нам ворожих цілий. На щасте, ми завсіди довідувались про їх наміри в пору, так, що бодай були в змозі оборонити українські справи й українське імя. Найбільше небезпечним осередком, де діються такі річи, се власне столиця Америки, Вашінгтон. Тому вистарались ми о відповідні способи, аби безпроволочно дізнаватись про справи, що є на дневному порядку в Палаті Послів чи в Сенаті Конгресу Злучених Держав, і коли діло для нас було дуже пильне, могли ми все зараз поробити відповідні заходи.

Юнії і ліги.

Богато дечого доброго для Українців, як тут так і в старому краю, зробили юнії, ліги й організації, в склад яких входять директори нашого Інформаційного Бюра. При помочі сих організацій Українському Народньому Комітетови вдалося довершити богато діл, які було би неможливо здійснити иншими дорогами. До таких організацій належать передівсім „Середньо-Европейська Юнія" у Вашінгтоні, „Ліга Українців, Литовців, Латишів і Естонців", в Ню Йорку, „Міжнародня Рада" в Ню Йорку" і „Американське Середньо-Европейське Товариство" в Ню Йорку. Через ті організації, а також через зусилля членів нашого Інформаційного Бюра вдалося нам здобути прихильність і співпрацю богато визначних і впливових Американців.

Торговельні і фінансові справи.

Велика скількість визначних американських фінансових і торговельних інституцій стала інтересуватись Україною, сподіваючись навязати з нею фінансові і торговельні зносини, коли тільки відносини на Україні приймуть мирний характер. Інфромаційне Бюро У. Н. К. почувалось морально обовязаним інформувати ті інституції про відносини на Україні, а також заохотити їх і тим робом придбати їх капітал та кооперацію у внутрішній відбудові України. Інформаційне Бюро У. Н. Комітету є свято переконане, що коли нам вдасться прихилити до нашої справи визначні американські бизнесові інституції, то тоді легко прийдеться нам добути і піддерте в державних політичних кругах Америки.

Література.

Засадничим обовязком Інформаційного Бюра У. Н. К. є видавати літературу про нашу справу, як в українській так і в американській мові. До таких брошур, виданих минулого року, належить зачислити „Ukraine on the Road To Freedom" і „Polish Atrocities". Однак о много важнійшими під тим зглядом були статті, поміщувані в американських періодичних виданнях, з огляду, що вони мають дуже велике число читачів, а крім того вироблену опінію серед американського народу. Кромі сього наше Інформаційне Бюро має на укінченню кілька брошур, які видасть протягом сього року.

Бюро у Вашінгтоні.

Дуже важною галузию Інформаційного Бюра У. Н. К. в Ню Йорку є Інформаційне Бюро у Вашінгтоні, яке стоїть під управою д. Гомера Ф. Филипса і д. Богдана Пелеховича. Через те бюро Український Народній Комітет мав спромогу бути в постійному контакті з подіями, що збуваються в столиці Америки. Через те бюро У. Н. Комітет міг легко зноситись із сенаторами, конґресменами та иншими визначними особами з американського правительства, і вкінци розповсюджувати літературу про нашу справу та доставляти часописям матеріялу. Публікація у Вашінгтоні має для нас особливе значінне, хочаб з уваги, що се столиця Америки.

Значінне Інформаційного Бюра.

Неможливо тут вичислити всіх тих підпринять, в яких Інформаційне Бюро У. Н. К. брало безпосередну чи посередну участь, бо діяльність сього Бюра є так простора як простора сама українська справа. Урядники Бюра не обмежувались одиноко до сповнювання офісових обовязків, до збирання та розповсюднювання всяких для нас корисних інформацій, але були також на кождому кроці поза бюром душею українських справ, і тисячними иншими способами старались поширювати українську ідею. Вони посвячували і посвячують весь вільний час працям і заходам, без огляду на се, чи робили вони в урядових чи поза урядовими годинами. І отсим вони прирікають, що не пощадять ні часу ні своїх здібностий, аби здобути волю Україні та осягнути перемогу над усіми перешкодами, які здержують наш похід до Независимої, Неподільної Вільної Української Народньої Республіки. (Оплески).

Д. **Богдан Пелехович** здав звіт про діяльність Інформаційного Бюра у Вашінгтоні, якого він є членом. Бюро у Вашінгтоні зачало тепер акцію на ширшу скалю і доси вже немало зробило. Будучи у серці Америки, члени Бюра мають нагоду скорше дізнатись про важні і потрібні речі, так сказати-б з першої руки. Вашінгтонське Бюро повідомляє У. Н. Комітет про свою працю і всі події, що стоять у звязи з українською справою. Дотепер Бюро робило заходи в справі помочі Галичині й Україні в Американському Червоному Хресті, а також працювало і співділало із Середньо-Европейською Юнією, якої осідок є у Вашінгтоні. Члени Бюра старались теж давати вірні інформації про справу українську в Европі американським урядовим кругам і членам Конґресу.

Д. **Семен Ядловський** подав короткий звіт з діяльности Американсько-Українського Бюра (Ексченджу). Не подав подрібного звіту, з огляду, що се Бюро є зовсім бизнесовою інституцією, а перечитуванне забрало-б богато часу, а не було-б цікаве. Заявив тільки, що ціле книговодство Ексченджу ведеться після взірцевих найновійших приписів, так що його в кождому часі і кождої хвилі можна дуже легко і докладно сконтролювати. Згадав коротко, що за весь час, відколи Бюро перейшло на власність У. Н. К., принесло воно понад 13 тисяч долярів чистого доходу. З того оплачувано робітників, яких покищо є сім, та звернено У. Н. Комітетови зачет, зложений на купно Ексченджу.

Др. Семен Демидчук поставив внесенне, щоби також сей звіт передати контрольній комісії, та щоби вона сказала про Бюро свою опінію. Внесенне принято.

Потім вивязалася маленька дискусія на тему творення відділів Американсько-Українського Бюра. Деякі заявлялися за тим, щоб творити відділи, инші знова тому перечили, бо, казали, що відділи можуть творити тільки компанії, як приміром Американська Експресова Компанія. Другі висловлювали свою думку, щоб взагалі підпирати дрібних бизнесменів.

Адвакат **Вілієм Дж. Кернс** заявив, що можна закладати також відділи Американсько-Українського Бюра, як статути будуть уложені згідно з вимогами законів поодиноких стейтів.

(Дальше буде).

М. Кушнір.

ПОЛЬЩА І УКРАЇНА.

Після цілком повного розгрому російських реакціонерів, Держави Антанти покладають великі надії на Польщу та Румунію і почасти на инші республіки Сходу Европи. Ми, як і минулого року — цілком твердо переконані, що без участи України боротьба з большевиками не буде мати успіхів. Український народ рішуче і уперто буде боротися проти всіх чужинців, що хотять його поневолити і унеможливить сю боротьбу, наприклад Полякам, які все посуваються на українську територію, коли не буде поставлено ясно, що Поляки спільно з Українцями бороти-муться проти большевиків, але Польща не має ніяких імперіялістичних плянів на Україні. В противнім разі українські народні маси, борячись з большевиками, одночасно з сим розпічнуть величезне повстанне також і проти Поляків. За ними можуть піти і Білоруси, а в результаті большевики зможуть поширити свою окупацію ще далі на Захід ніж тепер.

Український уряд на чолі з Петлюрою чесно і отверто шукає порозуміння з Пілсудским і тими польськими урядовими колами, які прихильно ставляться до української державности. Коли держави Антанти не бажають успіхів большевиків, то вони повинні дати зрозуміти польським імперіялістам, що їх спроби використати боротьбу з большевиками для поширення Польщі за кошт українських земель в результаті приведуть Польщу до долі Колчака-Денікіна.

За останні два роки всякі чужинці окупанти побували на Україні — але ні Німці, ні російські комуністи ні російські монархісти не виходили з України по своїй волі — а завжди вигоняло їх звідси українське населення.

Тесаме чекає і польські війска, коли вони підуть на Україну не для допомоги українській армії вигнати з українських земель чужинців большевикі, а для того, щоб окупувати частину Правобережної України і встановити там ту владу, яка була-б до вподоби польським панам землевласникам. Спроби нової гетьманщини на Україні — закончаться таким же фіяском, як се було з бувшим гетьманом Скоропадським.

Взагалі нам цілком ясно, що для успіху боротьби з большевиками, які ніколи не примиряться з істнуванням новоповсталих республік на Сході Европи є визнанне сих республік Антантою, а в тому числі Польщею та Румунією тоді населенне національних республік цілком отверто стане на бік Антанти і проти большевиків. Колиж сього не буде зроблено, коли новоутворені держави зустрінуть і на далі з боку великих держав Аантанти тесаме сідношенне, що і з боку совітської Росії, то при певних умовах можна чекати в деякій мірі повного розчаровання в надіях на допомогу з боку Антанти і в звязку з сим примирення населення сих держав з совітською Росією, в результаті чого дуже сумна доля чекає таких і Польщу і деякі инші держави.

ДОКУМЕНТ ПРО ДОЛЮ НАРОДІВ МУСИТЬ БУТИ ПИСАНИЙ ВОЛЕЮ НАРОДІВ.

Жаден документ, написаний у справі долі народу сторонними людьми а без згоди того народу і проти його волі, не є документом. Він є тільки ствердженнем факту для історії, що в певному часі були такі одиниці, котрі намагались накинути народови неволю і про се своє намаганне повідомили світ, а те повідомленне назвали правним документом.

Але ще жадне безправство в світі не було правним документом.

Документ є написаний волею народу і він останеться документом, поки буде той нарід живий і не зможуть його ані жадні злочинні наїзники ані жадні „найвисші ради".

Найвисші полетять на долину таксамо як найяснійшим тепер стало найтемнійше.

Правду убивають пани, то правда, але не убють, бо вона жиє серед народів.

Справедливість убивають пани, то також правда, але не убють, бо і вона живе серед народів.

І волю убивають пани, і се теж правда, але не убють, бо вона жива і безсмертна серед народів.

ВІСТИ З НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Арештовані Українці в Чорткові.

В чортківській тюрмі находиться під нинішну пору около 60 арештованих Українців... Деякі з них сидять вже кілька місяців. Їхне життя наскрізь нужденне. Харчі невистарчаючі, з арештованими поводяться нелюдяно. Між иншими находиться там проф. ґімназії з Камінки струмилової А. Микопаєвич, арештований в час повороту з України. Сам він хорий і тепер переведено його до шпиталю. В чортківській тюрмі перебував теж посол Т. Старух.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Чому нема цукру? — Перемишль не буде кріпостю.

Про недостачу апровізаційних середників чуємо вже не від нині. Богацько крику й гамору та протестів, та се не перешкаджає, що певні одиниці чи верстви наповнюють свої статки і мало що роблять собі з нужди й голоду инших. Щоби тільки вони були ситі, а прочі хай мруть. Такої ідеольогії придержується теж монаший чин о. Салезіянів на Засянню. На днях перевела тутешна жандармерія в них ревізію і найшла 150 сотнарів цукру і 500 сотнарів білої муки.

Як зачуваємо Перемишль не буде більше твердинею. Відповідні військові власти вже порішили ту справу і ліквідація скоро почнеться. Колишні фортифікаційні обекти будуть розпарцельовані. Першеньство буде мати рада міста Перемишля.

Доля учителя.

В Миколаєві ад Дністром живе український народній учитель, який від початку війни, аж по нинішній день не бачив ні сотика пенсії. Судьба його булаби цікава, як би не була так трагічна. Зразу перебув він російську інвазію, потім як лише звільнено Галичину, австрійські власти його увязнили і він був засуджених полевим судом на дволітну тюрму за мниму провину з 65 § а. к. з. На підставі того засуду Краева Шкільна Рада усунула його з учительства. Ріжного рода рекурси були без успіху. Щойно по відсидженню двоплітної тюрми вніс він просьбу поновлення процесу і переведена перед апеляційним судом у Львові розправа виказала повну невинність того чоловіка. Хоч про се повідомлено Шкільну Раду, вона по нинішний день мовчить і не виявляє охоти сю справу поладнати.

Богдан Лепкий.

РІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР.

Різдвяний вечір. Сніг прикрив дорогу,
Мов білий килим він під ноги кинув
Тим, що до церкви йдуть молитись [Богу.

Пійшли. Останний гомін кроків згинув
І розіллявся в тій святочній тишині,
Що із небес злітає на долину.

Мороз на вікнах срібне квіття пише,
Смерк сірі тіни сував по хаті,
В куті живицею ялинка дише.

Часом воробчик сяде на загаті,
Часом дідух при дверях ворухнеться,
Як духи мрії літають крилаті —

А серце згадує і сумно беться.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

Ціла галицька армія опустила Денікіна і зеднялась з наддніпрянською армією, під командою отамана Павленка.

Уряд Української Народньої Республіки остав в свойому давньому складі, з тим, що міністер-президент Мазепа веде також ресорт закордонного мінсітерства, а др. Макух обняв обовязки міністра справ внутрішних.

Італійці за визнанне незалежности України.

В наслідок резолюції ухваленої Італійською палатою послів, щоби нав'язати зносини з урядами держав, що повстали на руїнах давної Росії, посол Корте поставив внесенне, щоби визнати незалежність України і инших держав, створених в межах давної Росії. Донесенне се розглядати-меться на днях.

Повстанне на Кубанщині проти Денікіна.

На Кубанщині повстанці відносять в дальшому тягу успіхи. Під Армавіром (на зелізничій лінії Тихорійськ-Владікавказ) і Батайском (на схід від Ростова) розбили повстанці 1 і 4 корніловські полки. Повстанне поширилось на цілу Кубанщину, яка проголосила себе републікою.

З румунських жерел доносять, що Одесу опустили консуляти і власти, які переселились до Царгороду. Німецькі кольоністи продають своє добро і еміґрують до Америки.

Українська Академія Наук Віднослена.

В Київі у всіх відділах Української Академії Наук і Українського Університету розпочалися заняття, які були припинені Денікінцями.

Ґубернатор Волині і Поділя.

Польський начальник Пілсудскі відбув з комісарем Осмоловским і бувшим міністром Мінкевичем конференцію в справі управи землями Волині і Поділя. Порішено, що Мінкевич одержить широку повновласть для управи тими землями, при чім остане він в безперервному контакті з комісарем Осмоловским.

Отаман Волох.

В північній Волині оперують повстанці під проводом отамана Волоха. Сам Волох родом з над Буга коло Холмщини. Зарядив він мобілізацію селян, яка успішно всюди переводиться. Завданнем його усунути всіх ворогів і підчинитися тільки такому українському урядови, який стояти-ме на становищі неподільної і самостійної соціялістичної України.

Лесин дімок.

Коло самого Ковля є село Колодяжне. Воно цілком зруйноване. Знищені всі селянські оселі. Заціліли лише муровані будинки Косачів, батьків Лесі Українки. Уцілів також і улюблений покійною писменницею дімок, який так і зветься в селі „Лесин дімок". В сьому дімку провела Леся свої дитячі літа. Тепер в ньому має бути народня школа. На жаль, власти призначили за вчителя Москаля, який нічого не розуміє по українськи.

З ПОЛЬЩІ.

Тайний випуск марок.

Велике враження в політичних польських кругах викликала інтерпеляція посла Дашиньского і тов. щодо тайного випуску маркових банкнотів. На рішуче домаганне згаданих послів міністер Ґрабскі вкінці заявив, що в дійсности сей закид не безосновний. Супроти Того Дашиньскі з промовниці стведив, що уряд поповнив безправний вчинок і признався до сього устами міністра скарбу. На запит посла Діяманда міністер Ґрабскі сказав, що сей випуск марок, переведений без дозволу сойму, був обчислений тільки на буджетові потреби і не може вплинути некорисно на державний скарб. Та мимо тих запевнень міністра, його заяву живо обговорювано в соймі, а зокрема розбере її скарбова буджетова комісія на своїх нарадах.

Безробітте у Варшаві.

Після урядового донесення, число безробітних у Варшаві виносить 300.000.

Соціялісти виступають із скарбової ради.

На нараді соціялістичних послів, яка відбулася з приводу листу посла Діяманда, ухвалено виступленне соціялістів із скарбової ради.

Вшехполяки.

В часі голосовання над справою відношення корони не явилося на салі 10 послів з Галичини. Крім того 12 послів здержалось від голосування. Всі вони належать до вшехполяків.

Виїзд Падеревского до Швайцарії.

Дня 17. січня виїхав Падеревскі до Швайцарії, де перебуде до 6 тижнів.

Польським ґенеральним консулем в Канаді

іменовано Околовича, а віцеконсулем гр. Скарбка.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА БРИҐАДА
В НІМЕЦЬКІМ ЯБЛОННІМ, В ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Капельник Осип Білобрам.

Капельник Першої Української Бриґади в Німецькім Яблоннім веде Осип Білобрам, 70-літний козак з Галицької України.

Капельник Осип Білобрам походить зі Старого Самбора, де був громадським секретарем, капельником і управителем хору.

В часі російського наїзду на Галицьку Україну Москалі увязнили його яко звісного українського патріота і разом з многими українськими діячами заслали були на Сибір, в Наримський край. Там томився він на старі літа протягом 18 місяців. Вернувся до рідного краю аж по великій російській революції.

Коли упала австрійська монархія і Східну Галичину захопила народня українська революція, в якій нарід створив републику Західної України, д. Білобрам вступив до української армії, аби ще на старі літа послужити Україні яко жовнір.

По нападі Ляхів на наш край українська бриґада в Старосамбірщині не могла відступати на схід, на Україну, бо мала відступ відтятий ляцькими наїзниками, і мусіла податись через Карпати на Угорську Україну, де її сперше розоружено.

Опісля уряд чесько-словацької републики звелів віддати нашій бриґаді оружє і вона зреорганізувалася та осіла в місті Німецькім Яблоннім.

Нині в Першій Українській Бриґаді є 6.000 хлопців, котра має свою капелю під кермою Осипа Білобрама.

До бриґади прибувають все нові охотники, що втікають з рідного нападеного краю, або з неволі.

Фотографію капелі, капельника, і Н. Ленартовича одержала наша редакція від д. Івана Білобрама, члена української громади в Джерзи Сити, Н. Дж., сина д. Осипа Білобрама, а другу фотографію капелі і вістуна Йосифа Савіцького одержала наша редакція від його брата д. Онуфрія Савіцького, члена української громади в Ню Йорку.

o

Лист від вістуна-музиканта Йосифа Савіцького, до брата Онуфрія Савіцького в Ню Йорку.

Німецьке Яблонне, дня 1. січня. 1920.

Найдорожші і найлюбійші мої родичі в Америці.

Так витаю з любови мого серця тебе, братчику, Онуфрію, тебе люба братово Парасе, і тебе братчику Івасю і тебе Михасю. Не маючи від Вас вістки ще від 1913-го року, хочу довідатися о Вашім милім здоровлю і поводженню, та чи ще всі жиєте? Я Богу дякувати здоров і ще жию з Божої ласки до якогось часу. Заразом хочу довідатись про всіх моїх товаришів в Америці. Прошу дати мені знати про їх теперішнє буття. Мені доля не сприяла. Будучи на відпусці в 1917-тім році, я вже моєї жени не застав, а сейчас похоронив також нашу сестру Настю. Годі описувати всі пригоди, які я стрічав на воєннім фронті. На самім італійськім фронті судилось мені бути через три роки. При кінци війни в 1918-тім році, мене взяли в полон до Сербії і там перебув я через три місяці. Вертаючись домів, застав я війну з Поляками. Тепер остаю в Чехії при першій українській бриґаді. Нас є тут здорових козаків шість тисяч. Я є при нашій капеліш яка числить 34 музикантів. Я граю на клярнеті. Ось тут посилаю Вам фотографію свою і нашої капелі. Що діється тепер серед нашої рідні, мені не відомо. Через нашого ворога, Поляка, я ще не був дома після відпустки в 1917 році. Я доти туди не поїду, доки наша українська капеля не заграє на чолі нашої бриґади у нашій, галицькій столиці, Львові. — Здоровлю всіх братів нашої України — Ваш брат

Йосиф Савіцький.

Вістун **Йосиф Савіцький,** член капелі Першої Української Бриґади в Німецькім Яблоннім, в Чехо-Словаччині.

(Два листи писані булавним Теодором Рожеком до Василя Кузьмина, в Ню Александрія, Па.)

Дня 22. грудня, 1919.

Дорогий Стрийку:.

Хуртовина світової війни принесла для кождого народу страждання і біду. Та найбільше натерпілись Українці. На їх землях змагалися мілїонові армії. Напали Москалі, нищили, палили, вішали. Прийшли нібито „свої" (австрійські) війска, і ті не лучше поступали. І коли наші хлопці кров свою проливали за Австрію, то австрійські і мадярські генерали вішали, розстрілювали або вязнили їх невинних батьків і матерій; зневажали сестер. Але є Бог на небі, який справедливо покарав їх за ганебні діла і злочини. Розбито їх царства; знищено їх трони, а царі і королі повтікали заграницю перед гнівом своїх підданих. На звалищах давних держав повстали нові, народні держави. І Українці, що колись мали свою державу, своїх князів і королів, створили Українську Народню Републику, бо ми як усі инші народи маємо право до волі і самостійности. А що наша українська земля богата, врожайна, тому позавидували нам, її нащі сусіди, ляцькі шляхтичі і чорносотенні кацапи. І коли ті сусіди витягнули свої руки, щоб загарбати нам наше добро, тоді зірвався нарід до оборони. І пішли в бій як соколи наші хлопці-молодці. Війна не скінчена; в кровавих геройських зусилях змагається ще наш народ за свою волю. І ллється сердешна, горяча кров буйної молодіжи.

І не лише на фронтах падуть жертви; страшнійшою смертю, бо від голоду і хоріб гинуть тисячі наших людий: старців, жінок і дітий, по польських тюрмах і таборах. Терпіння і смерть тисячів наших людий отворили очі всім темним. Тепер пізнали ми, хто ми є, та за що мусимо боротись. Як в огні гартується зелізо, так в тій боротьбі зміцнюється дух народу і доконує геройських діл. Се дає нам найліпшу запоруку, що жадна сила не зможе знищити нашого народу, бо дух його живе і буде жити. І поміч Божа буде з нами. Наш народ вже досить натерпівся. Випиває чашу горя до самого дна. Милосерний Бог гляне на нас своїм ласкавим оком і справедливо покарає наших гнобителів.

Коли Ви описали мені всі ті організації Українців в Злучених Державах, то я дуже здивувався, бо думав, що Ви там нічого не знаєте, а сидите як у Бога за дверми. Тішить се мене дуже і всіх нас, що Ви в Америці організуєтесь, та що, коли Ви старались з усіх своїх сил помогти, коли ми воювали з проклятим ворогом Ляхом. Ляхи дістали поміч від инших держав; дістали добре узброєну 80.000-чну армію з Франції. Перед нею не могли ми довго видержати і мусіли уступити поза межі Галицької України. Але помимо того ми добре стоїмо і ждемо тої хвилі, коли би то ще раз нійти на того проклятого ворога Ляха. Дасть Бог і того діждатись, а Ви теж там тримайтесь добре і нам помагайте. Не підемо Ляхови в неволю. Ліпша смерть на волі ніж життє в неволі. Так, Дорогий Стрийку, кінчу своє писанне, а чейже Бог дасть що колись будемо могти устно говорити. Не маю більше що писати. Щиро і сердечно здоровлю Вас, Стрийку; здоровлю Вас від мойого батька, від стрийни і від цілої родини. Сердечно здоровлю Микулича і всіх краянів, котрі там з Вами є. Здоровлю також Зубка і дякую за той лист, що він писав. Як тільки сей лист дістанете, так прошу зараз відписати. Буду нетерпеливо очікувати. Жичу Вам всім щастя, здоровля, доброго поводження, веселих і щасливих Свят Різдва Христового і Нового Року. Дай Вам, Боже, чим скорше і в гаразді до дому повернутись і відвідати рідну землю, котра тільки натерпілася. Вона Вам оповість всю тую недолю, яку перейшла через сю війну. Дай Вам, Боже, всего як найлучшого, та не гнівайтесь, що так розписався.

Ваш братанич **Федьо Рожик.**

o

Дня 25. грудня, 1919.

Слава Ісусу Христу.

Дорогий Стрийку!

Нині якраз отримав я від Вас лист і фотографію, котрою дуже втішився і дуже красно і сердечно дякую за той лист, на котрий я так довго ждав. Дорогий Стрийку, не можу Вам описати своєї радости і втіхи, коли дістав того листа, бо вже минуло кілька літ як ми про себе нічого не знали. Не знав я, чи Ви жиєте; не знали Ви, чи я жию і другі, бо богато погинуло на війні а богато і без війни. Коли я дістав того листа у свої руки, то з утіхи не міг його прочитати. Перечитав кілька разів і приглядався тій фотографії, котра мене дуже втішила.

Але яка би була се радість, коли-б ми могли побачитись на власні очі та поділитись солодкими словами? Дорогий Стрийку! Тепер доношу Вам, що я з ласки Бога здоров, а життє моє як звичайно при війску. Ще бодай тільки весело при тім війску, що чоловік може вживати української мови. При нашім війску все по українськи. Я від довшого часу не маю ніякої відомости з дому, і не знаю, що там діється з моїми родичами. Тепер мало почти відходить до Галичини. З початку діставав я дуже часто листи від моєї стрийни і було мені веселійше, а від шести тижнів то вже не маю зовсім нічого. В Галичині добра тепер нема; люди страшенно бідують, бо голод і холод щораз більший, а ратунку нізвідки нема. До того ще хорують на плямистий тиф так, що декуди населенне десяткується. Тепер там усього брак, і поживи й одіння, бо все знищене до нащадку. Ви пишете, що там в Америці також все дороге; се ніщо в порівнанню з дорожнею в цілій майже Европі, а вже найгірше в Галичині. За 500 корон не купите добрих черевиків, хиба які паперові, а що до одіння то нема і що писати. Хліба рішучо не мож ніде купити навіть за високу ціну.

Коли взяти під увагу 6-літню війну, то легко зрозуміти, чому нема хліба ні одіння в Галичині. Не знаю, чи Ви там знаєте про всі ті бої, які відбувалися в Галичині від 1914 року. Тепер на нашій рідній землі стоять наші вороги Ляхи і Москалі і не хочуть її опустити. Передше, як листи до Галичини доходили, я також посилав деякі українські часописі, щоб там читали і не тратили духа. Коли дістали ті газети раз, тоді я післав другий раз, а третім разом післав разом з чеськими часописями. Як Ляхи заглянули ті часописі, так зараз пішли до хати і забрали всі листи і часописі, які я до них посилав і відставили на постерунок до Стрілок. Що з того вийшло, не знаю, бо дальше мені не писали.

Так то Ляхи господарують на нашій землі. Є надія в Бозі, що їх панованне у Східній Галичині не надовжиться, бо народ вже прозрів і знає, хто він та чого він хоче. Ми на далі не можемо бути ляцькими рабами і невільниками. Ми є 40-міліоновий народ і можемо мати своє право, велику Самостійну Україну. Ви пишете, що у Вас вкрав гроші Іван Михайлишів та що він сидить в криміналі. Я цікавий знати, чи він Вам віддав ті гроші. Добрий з него був злодюга дома, а там ще гірший. Посилаю Вам свою фотографію; не така вона гарна, однак в другім листі пішлю Вам ліпшу. Ви мене просите, щоб я Вам написав, хто є на тій фотографії, що я Вам післав. То є Ваш швагер Іван, той меньший, а той другий, то я сам не знаю; правдоподібно якийсь чужий. Повідомляю Вас, що Ваша свекруха померла ще в 1918 році. Просив би я Вас, Дорогий Стрийку, щоб мені післали трохи долярів, бо тут вже богато подіставало гроші з Америки. Прошу Вас, напишіть мені, хто є там з Вами з нашого села Головецька?

o

Капеля Першої Української Бриґади в Німецькім Яблоннім, в Чехословаччині. По середині сидить капельник **Осип Білобрам.** Вістун **Йосиф Савіцький** сидить в першім ряді, від правої руки, з краю.

ИНШІ ЛИСТИ ВІД КОЗАКІВ З НІМЕЦЬКОГО ЯБЛОННОГО ДО РІДНІ В АМЕРИЦІ.

Пекло, де провадиться позагробове життє.

Німецьке Яблонне. 9. грудня. — Хвальна Редакціє! Прошу помістити пару слів про поведенє Поляків з Українцями в ріжних таборах, чого я сам був наочним свідком, будучи полоненим в Станиславові.

Я попав в полон у Станиславові, забраний з окружньої лічниці, де лежав хорий від ран, одержаних на большевицькім фронті під Волочиськами, де Січові Стрільці звели були великі бої з ворогами. Було нас декілька старшин тяжко хорих. При опущенню Станиславова українськими війсками богато хорих осталось по лічницях. Поляки, заставши нас, обходились з нами в звірський спосіб. Доконували таких злочинів, яких колись навіть Татари не чинили людям. Били старшин прикладами. Страшно здівались; неодному очи повибивали та поломили кости.

З лічниці всіх старшин позабирали та посадили в тюрму, де ми ожидали засуду під полевим судом. Богато з них порозстрілювано. А в тюрмі поводилось не до описання. Денно давали раз їсти і то лише чисту воду і осьму частину жовнірського хліба. З голоду почалась велика хороба. Спали ми десятками на доливці без жадних накривал. Люди почали десятками вмирати. Прийшовши рано, ключник страшно бив і катував, виговорюючи такі слова: „ви псякрев, кабаньске офіцери, ми вам дами Украінен". — І за що чоловік мав терпіти ті образливі слова? За те, що боровся за свій рідний край, за неньку Україну?

Потім мене вислали через Львів до Домбя, під Краків. У Львові прийшлось побути і на славних Бриґідках, де коїлось тесаме. Приїхавши до Домбя, застав там ціле пекло, а в тім пеклі около 12.000 Українців. усі обдерті, напів нагі, бо Поляки всьо з них поздирали. А люди, не люди, лиш кістяки... Харчі були страшно плохі, а поводженне звірське. Домбє, се славне польське пекло, де провадиться позагробове життє...

З Домбя я втік і перейшов за чотири дні на чеську територію до української бриґади, де мене приняли дуже гарно. І ми тут Українці гуртуємось. І в нас дух український не завмер і не завмре. І ще зможем відплатитись ворогам за свою неньку Україну. — **Д. К.,** хорунжий.

o

Н. Ленартович, офіцир з Першої Української Бриґади.

Жовніри вертали з австрійської армії і добровільно вступали до української.

Німецьке Яблонне, 13. вересня. — Дорогий Швагре і Дорога Сестро! ...Служу тепер при війску, але не на землі українській, лиш на чеській. З австрійської війни я повернув щасливо і в дома був лиш чотири дні, а відтак вступив до української армії на війну против Поляків. В Галичині воював на польськім фронті 7 місяців, а відтак як Поляки зробили офензиву на нашу малу армію, ми мусіли уступити з під Хирова на чеську землю. Чехи інтернували нас около 5.000 людий. Тут нам добре. В короткім часі виідемо на Україну.

Буду воювати Поляків без милосердя, бо мені смерть тепер не є страшна. Я привчився добре воювати на австрійській війні, бо був на фронті через 32 місяці. За Україну буду ще ліпше воювати, бо се за волю для рідного народу. — Здоровлю Вас, **Лацик Іван.**

o

Дістають по 3 корони денно.

Німецьке Яблонне, 10. грудня. — Дорогий Вуйку і Дорога Вуйно! ...Хочете довідатись, хто нас утримує. Ми самі утримуємось. Наша команда зичить гроші в Чехо-Словакії. Уніформ маємо новий і всьо добре маємо. Лише біля не діставмо, отже мусимо самі купувати, бо своїх магазинів тут не маємо. А гроший наша бриґада не має настільки, щоби могла для кождого купити. Ми дістаємо 30 корон на десять днів, то купуємо, що нам конче потрібне. — **Семко Завадецький.**

o

В Чехії є отсі Українці з Дроздович, перемишльського повіту:

Щерба Олекса, Сенечко Іван, Вустрицький Гринько, Коваль Гринько, Волошин Володимир і Михайло, Польний Михайло, Старуста Михайло, Іван, Гринько і Володимир, Бурачинський Гринько і Іван, Прокопів Іван, Венгер Іван, Согуйка Василя три сини, Роман Іван, Смолюхів Михайло, Макарів Стефан, Баран Іван і Леськів пасерб, Давидяк Гринько.

ДОВГО МИ СПАЛИ.

Довго ми спали, закуті в кайдани,
Тяжкої неволі лавою покриті;
Мов сонні ходили в наругах, без шани,
Пеленами болю й соромом повиті.

Та правда не спала; вмить зза хмарів темних
Вона вийшла й землю промінем залляла,
Засвітила в очі сіраків нужденних,
Кайдани пірвала й туман розігнала.

Ми на ноги встали світови незнані,
Кинули кайдани ворогови в очи;
Запехаймо-ж нині нам рани завдані,
Та гимн заспіваймо, веселі й охочі:

Сяй нам прапоре роскутий!
Смійся красна воле,
Радій, лицаре забутий,
Співай добра доле.

Хоч поляжем на руїні
За право й за волю,
Та здобудем Україні
Гідну щастя долю!

Богдан Мацюрак.

ЗА ЧИМ ЛЯХИ ІДУТЬ НА УКРАЇНУ?

Епископ Дубовскі, витаючи польського начальника Пілсудского в луцькому соборі, сказав на проповіді:

„Пане Начальнику! Вірю сильно, що де стане твоя стопа, вже та земля є пригорнена до солодкого лона матері нашої, укоханої Польщі. Найвисший Вожде! Я з міліоном моїх віруючих благаю Бога, щоби Ти як найскорше станув у Золотих Ворїт (в Киеві) і мені, епископови, позволив відправити там благодарственне богослужение Всевишньому. На се тебе благословлю".

З нагоди того уступу проповіди епископа Дубовского, пише польська соціялістична газета „Роботнік":

„Для сих клерикальних цілий взивається Пілсудського до здобуття Києва і прилучення його до Польщі. Для скріплення клиру і клерикалізму, для ведення релігійної пропаґанди, маємо поривати у війну".

„Обшарник говорить: щоби я відзискав мої утрачені маєтки!"

„Вшехполяк говорить: щоби ми повалили савєтський уряд і накинули нашу волю і владу!"

„Епископ говорить: щоби я міг відправити благодарственне богослужение у Києві, прилученому до Польщі!"

„Ось з якими кличами йдемо на Україну"...

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ НА НАЙЛУЧШІ КОРАБЛІ ДУЖЕ СКОРОЮ І ВИГІДНОЮ ЛІНІЄЮ ВИСИЛАЄ

СТАНДАРД БАНК

На вступі звертаємо увагу тим, що хотять в короткім часі вибрати ся домів, а мають пашпорти, то нехай не чекають а зараз присилають завдатки, щоб замовити місце собі на шифі. Ми нікого не силуєм, щоб вимінював або купував гроші, як другі несовісні агенти роблять. Ті, що не мають пашпортів нехай звернуть ся до нас, а ми в протягу короткого часу можемо кождому Українцеви приготовити пашпорт. Всі ті, що одержали жовті картки або почтові картки від конзуля, нехай не жадуть а пришлють нам, а ми в скорім часі доручимо їм пашпорти. Ми помагаємо візувати пашпорти всіх конзулів, цілком даром. Звертайтесь до нас за всіма інформаціями, а ми Вам уділимо їх радо.

1000 КОРОН ЛИШЕ 7 ДОЛЯРІВ

разом з пересилкою і повною ґваранцією висилає наш банк до Галичини. Ми стоїмо в звязи з европейськими державними банками і тому ми єсьмо в силі переслати Ваші гроші скоро і безпечно по таншім щоденнім курсі. Видаємо чеки до всіх сьвітових банків, приймаємо ощадности на банкові книжки, за котрі платимо 4 процент, полагоджуємо всякі нотаріяльні справи. Наш банк відтвертий кождого дня до 8-ої години вечер.

STANDARD BANK
ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЛИШЕ СКАЖІТЬ — Я ХОЧУ
БОЛГАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ

Тоді набудете якраз відповідний лік для цілої родини для поборювання перестуди, інфлюенци і пневмонії для удержання крови в чистоті. Лише спитайте сьогодня у Вашого аптикаря про Болгарський Чай на Кров а се доведе Вас до здоровля. Коли там не дістанете, старайте ся набути його сейчас у нас, а ми вишлемо Вам почтою обезпечено і оплачено. Вишліть $1.25 на одну велику вистарчаючу для родини коробку, або $3.15 на 3 коробки, або $5.25 на 6 коробок. Адресуйте: Marvel Products Co., 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. 20

ДАРОМ вишлемо ілюстровану книжку, в котрій знаходить ся поверх кілька сот повостий, котрі для Вас мають велику користь. Пишіть ще нині по ту велику книжку і залучіть 2 цнт. марку на пересилку. Адресуйте:
EUROPEAN BOOK CO., Dept. 6, 1144 N. Wood St., Chicago, Ill.

ВІДСЬВІЖАЮЧА
PARTOLA
ВІДСЬВІЖУЄ КРОВ, БО ПРОЧИЩУЄ Ї, СКРІПЛЯЄ ЖОЛУДОК, ВИКЛИКУЄ АПЕТИТ, ПОБОРЮЄ ЗАПІР.
КОРОБКА КОШТУЄ 1 ДОЛЯРА, 6 КОРОБОК 5 ДОЛЯРІВ В ПЕРВОРЯДНІЙ
АПТЕКА PARTOSA, 160 — 2nd Ave., Dep. 20, NEW YORK, N. Y.

ІНФЛЮЕНЗА ІНФЛЮЕНЗА

Се страхіттє минувшини знов появилось. Одиноким способом охоронити себе перед нею є держати жолудок і кров чисто.

HOFFMAN BITTER WINE
(ГОФМАНА ГІРКЕ ВИНО)

управильнює кишки, чистить жолудок, прочищує кров, усуває болі голови, дає добрий апетит, добрий сон, зміцнює нерви, дає сьвіжість цілому тілови і се власне забезпечить Вас від всіх недуг. Спеціяльно поручуване для немічних людий. 11c—

ЖАДАЙТЕ ЛИШЕ
HOFFMAN BITTER WINE
і стережіть ся перед підробами.

Ціна $1.25 за фляшку, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00. На продаж в аптиках, головних склепах або прямо у фабрикантів.

PORTONOL DRUG AND CHEMICAL CO.,
220 NEW MAIN STREET, YONKERS, N. Y.

Родимці!

ДЕШЕВА ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ ДО КРАЮ.

КОРИСТАЙТЕ ЗІ СПОСІБНОСТИ І ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ СВОЇЙ РОДИНІ АБО ДО КРАЄВИХ БАНКІВ. — КУПУЙТЕ КОРОНИ ГОТІВКОЮ АБО ЧЕКОМ.

ЗА ЗЛОЖЕНІ У НАС ГРОШІ ЯКО ДЕПОЗИТ ПЛАТИМО ПРОЦЕНТ.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ТАКОЖ ТЕЛЕГРАФІЧНО.

В справі виїзду до краю голосіть ся до нас.

З поважанем

Nemeth State Bank,

ІВАН НЕМЕТ, президент.

Головний офіс:

10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

Філія:

1597---2ND AVE., COR. 83RD ST., NEW YORK, N. Y.

ЛЮБИТЕЛІ МУЗИКИ!

Звісна на весь сьвіт нюйорська першорядна фірма

КАРЛЬ ФІШЕР

поручає українському загалови свій

СКЛАД МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ І ВСЯКИХ МУЗИКАЛІЙ.

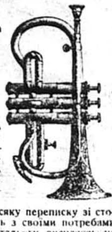

Продає всякі музичні інструменти, прибори, ноти методичні підручники для науки музики на всяких інструментах і взагалі все, що входить в обсяг музики. 133c—

Як поодинокі люди так і ті, що організують музичні кружки, смичкові оркестри і банди на дутих інструментах, найдуть у тім складі все для них потрібне, а також дістануть всякі інформації для закупна відповідних інструментів і як учитись грати. Ся фірма отворила український відділ, який веде всяку переписку зі стоюнами в українській мові. Тож сьміло звертайтесь з своїми потребами до тої фірми в українській мові. Ілюстровані катальоги висилаєсь на жадане. Весь товар досконалий, а ціни уміркованi. Адреса:

CARL FISCHER, COOPER SQUARE, NEW YORK, N. Y.

ЧУДОВИЙ, 2 В 1 ГОДИННИК КАЛЄНДАРОВИЙ, ЛИШЕ $8.45.

Ми вкінци постарали ся, щоб Ви могли набути практичний тривалий і дешевий годинник за $8.95. Пощо платити більше, коли 2 в 1 годинник дасть Вам услугу дорогого годинника. Коли посідаєте 2 в 1 годинник, Ви маєте рівночасно і календар, за одним поглядом довідаєтесь котрий є місяць, день а навіть зміну місяця, а кромі сего вказує години, мінути і секунди.

Коверта є сильна і артистично оздоблена, середної величини. Машинерія зроблена з найліпшої стали і ніклю і має правдиві камінї, і тому **держить час докладно.** З тої причини його уживають механіки, зелізничники, інжініри і люди, котрим залежить на докладнім часі. Набуваючи наш 2 в 1 годинник, переконаєтесь, що Ви зробили **чесне купно.** Ми гварантуємо наш 2 в 1 годинник на 25 літ. Колиб заплатили $25.00, то і тоді не набулиб ліпшого як сей.

Скористайте з сеї **чесної продажи,** підчас коли ми ще маємо до продажи кількасот годинників по сій так низькій ціні, бо ми хочемо здобути Ваше довіре. **Памятайте,** що ми дамо Вам **правдивий годинник,** а не імітацію. 20c30

Коли тепер замовите дамо Вам **безплатно** позолочуваний ланцюшок і гарну шпильку до краватки. Не висилайте гроший вперед, лише витніть се оголошене, напишіть Ваше імя і адресу виразно, залучаючи $1.00 завдатку а решту заплатите при дорученю. Пишіть сейчас до:

UNIVERSAL SUPPLY CO., Dep. 18. 1574 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ ПО ДНЕВНІМ КУРСІ ДО ГАЛИЧИНИ, ПОЛЬЩІ, РУМУНІЇ І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ З ПОЗНОЮ ПОРУКОЮ.

ПРОДАЖА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ НА ВСІ ЛІНІЇ.

Виробляємо в скорім часі паспорти. Затверджуємо повновласти і всякого рода американські і краєві документи. Всїляких порад на жадане уділяємо безплатно, особисто і листовно.

Коли хочете спровадити своїх кревних з краю удайте ся до мого бюра.

EMIL GERMANUS

Мировий судія і Нотар публичний.

Бюро заложене 1890 р. 17c—

185 SPRINGFIELD AVENUE, cor. MERCER STREET.

Філія:

211 FERRY STREET. NEWARK, N. J.

СТАНОВИЩЕ ГРОМАДИ В ДЕМОКРАТИЧНІЙ РЕПУБЛИЦІ.

Громада, як вільна одиниця в републиці бе зпіддапчих почувань, є вільна від мачошиної опіки держави, від контролі, що встряває до найдальших закутин її внутрішнього життя. Громада стає повнолітна.

Її свобода починається від першого її акту вибрання громадської ради. Вибрана громадська рада загальним, рівним, тайним безпосереднім і пропорціональним без біжниці пола правом голосовання не складає перед ніким иншим поручення правити громадою відповідно до правил, означених републиканськими законами у демократичному дусі і відповідно до найкрасшої своєї волі та знання, а лише перед самими виборцями, себто перед громадою, а відтак у суді прирікає шанувати републиканські закони. Вибранне ради голосами громадян не молодших від 20 літ є вже затвердженнем для неї.

Громадську раду вибирається на якнайкоротший протяг часу, отже на два роки. Через те контроля громадян над роботою радного побільшається. Коли радний шкідливий, то не на довго, бо на два роки, а коли добрий він, то по двох літах може бути знову вибраний.

Щоби праця в раді не була нагло перервана і дуже змінчива через вибиранне все нових радних, зміняється половина радних що року, себто половина радних першої ради по першому році випадає при помочи льосовання а на її місце вибирається нових, а друга половина уступає сама по дволітньому свойому побуттю в раді. Таким чином усе що року є вибори половини радних і кождий радний сидить у раді два роки.

Ніодин громадянин, за виїмком злочинців і умово хорих, не виключений від участи в виборах і кождий може бути вибраний, коли лише громадяне вважають його спосібним до тої праці. Щоби радний не був залежний від журби про життє, або від инших обставин, та щоби зовсім посвятився громадським справам, мусить брати плату за свою громадську роботу, а коли він мав який иньший уряд, то на той протяг часу, коли є радним, перестає бути урядником.

Щоби радний міг свобідно висловляти свої думки на засіданях ради або засіданях комітетів чи комісій, утворених громадою чи радою, він не може бути потяганий перед суд за свої вислови на засіданях; одна лише рада має право карати його за те і то лише виключенням із засідання.

Як при виборах ради рішає абсолютна більшість відданих голосів, так само всі ухвали ради западають абсолютною більшостю голосів. Ухвали громадської ради не потребують нічийого затвердження, бо радні не піддані ані не малолітні, так само, як та сума горожан, котрі їх вибирали. За те мусить хтось провірити те, чи ухвали ради не йдуть поперек інтересам горожан цілої републики. Таким безсторонним чинником у державі є суд і лише суд провірює ухвали громадської ради, чи вони не перечать републиці, але суд не затверджує їх. Таким чином держава при помочі суду можхе відкинути ухвали ради, а навіть може потягнути цілу раду до відповідальности за протидержавні ухвали. Тут уже судиться держава з громадою, як рівний з рівним, а не розказує. В разі засуду має держава свою міліцію, себто поміч инших громад, щоби примусити одну громаду занехати свою постанову. Занехати постанову ,але не карати, бо коли велика сума горожан хоче чогось, то те не може бути каригідне, лише недогідне другій якійсь сумі горожан републики. Тоді така громада користується правами державної меншости і її негодовання мусить розібрати найвисша републиканська рада, себто парлямент.

Громада стає суверенною в свойому крузі ділання. І коли вона вибрала раду, а та рада вибрала із себе управу (магістрат) або коли потреби громади такі широкі, що вона ще повибирала поцри громадську раду ріжні комітети, як ось шкільний, апровізаційний, комітет для публичного здоровля, комунікаційний, промисловий для нагляду над промислом та торговлею, комітет для охорони праці, пожарний, погребовий, будівельний, комітет для охорони сиріт, знайдів та калік, комітет для украшення публичних площ та огородів, мировий суд і т. д. і рада громадська вислала туди своїх референтів чи відпоручників, то ті всі інституції не потребують нічийого затвердження зпоза громади дорогою голосовання. Лише ухвали тих комітетів мусять бути провірені і затверджені громадською радою, щоби не виходили поза спромогу громади виконання їх під оглядом політичної і грошевої сили громади; бож громадська рада старається про гроші на покривання всіх видатків громади і фінансує всі ті комітети.

Чи є в державі красша і більша контроля, ніж контроля самих інтересованих горожан? А пробуванне горожанина в громадській раді, чи в одному із комітетів лише через два роки так підносить заінтересованне громадянина громадською господаркою, так підносить вихованне для громадянства і громадянську відповідальність, що всяке вмішуванне колишних монархічних іменованих урядників у громадську суверенність треба вважати брутальним задавлюванням громадського виховання, підпиранням підкупства та злодійства. Бо лише на здавлюванню і деморалізації могла держатися монархічно-царська влада в суспільстві.

В суверенній громаді не може й не сміє держава виконувати поліційної влади. Для охорони порядку й охорони переведення постанов громадської ради установляє рада своїх урядників і поліцію.

В раді не сміють істнувати побіч себе дві поліції, одна громадська, а друга державна в дотеперішному виді жандарма. Дотеперішний жандарм був обидою для горожанина, бо він ніби друга боязлива совість монарха ходила за горожанином і підглядала чи той підданий не прогрішився у вірности для свойого пана. Пануючий ніколи не вірив підданому і сотворив собі жандарма.

Громадська поліція підлягає просто і безпосередно управі громадської ради, а ніколи нікому спозза громади.

Самій громаді і її горожанам залежить на тім, щоби горожанина, котрий не хоче розуміти інтересів инших горожан і йде все проти інтересів, допровадити до суду. На те має громада свою поліцію, котра має злодія та злочинця віддати справедливости.

Інтересом горожан у громаді є те, щоби один одного не обиджував, не перешкоджував нікому в виконуванню горожанських чеснот і т. д. через те сама таки громада має суверенне право суду в демократичній републиці. Громада має свій мировий суд і всі каригідні вчинки вперед судяться тим громадянським судом, а коли ті вчинки переходять межу шкідливости самої громади і шкодять морали і добру горожан цілої републики, то аж тоді передає мировий суд злочинця державному судови. Бо кого більше інтересує обида чести другого горожанина, дрібна шкода громадського добра або приватного добра, як не самих горожан громаду? От і через те самі горожани судять ті справи своїм мировим судом, вибраним громадою. І коли я обидив когось та буду судитися громадським судом, горожанам, той суд буде для мене більшою карою, ніж засуд заводового судді.

Всі громадські видатки покриваються податками з доходів громадян. Ті податки накладає сама громада, сама вона стягає їх і сама управляє ними. Громадянин красше вміє шанувати громадське добро, коли знає, що він сам платить його і сам управляє ним; красше розуміє потребу вдержання сього добра, коли свідомий того, що ніхто тільки він сам рішає про його потребу і кошт. Колиж громада бідна і не може йти в парі з иншими громадами, тоді аж держава приходить з помочю бідній громаді бо цілій републиці залежить на тім, щоби поодинокі громади не недомагали, бо тим слабне ціла держава.

Во політичній свободі, в самоуправі громадського хазяйства, у виконуванню самостійного поліційного і судового права лежить суверенність громади в демократичній републиці.

Евген Гуцайло.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

ВИНАХІДНИКИ

Вишліть мені модель або рисунок Вашого винаходу для егзамінації. 109c—

Жадайте мою книжочку винаходів п. з. **„ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ“,** котру отримаєте ДАРОМ.—Пишіть до мене по українськи.

MARCIN LABINER,

Reg. Patent Atty. (S.),

15 PARK ROW, NEW YORK

ЧИ УЖИВАЄТЕ КОЛИ СЛОНА?

Держіть його під рукою для запобіження ревматичних болів і терпінь.

КОЛИБ Ви **знали** як Слона Лінімент є помічним, як се знають тисячі мущин і женщин в сьвіті, то Ви держали би його все під рукою і уживали би проти болів ревматичних, для влекшеня болів в крижах, штивности мязів, ломаня, всякі болі зовнішні і висилене.

Уживати дрібку, прикладати **без тирання.** Скоро **всякає,** проганяючи біль, даючи влекшене в діткнених частях.

Три величини — 35 і 70 цнт., і $1.00. Кожда аптика посідає. Коли там нема, зверніть ся до нас.

Sloan's Liniment Kills Pain

ПОЗІР УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

При розвою розуму чоловіка, ніщо не є так добрим професором як книжка. Книжка чоловіка просьвічує, не робить ріжниці, хоч би і байка, а все чоловік щось з неї скористає. Тож читайте і научайтесь.

У нас можете дістати книжки наукові, історичні, театральні, байки, небелиці, всякі календарі, молитвенники, біблії, книжки шкільні, твори музичні, партитури, українські картки, взори до вишивания герданці, краватки з гербом України; одним словом все, чого забажаєте. Пришліть при замовленю 25 цнт. в стемпсах і напишіть яких книжок бажаєте, а ми Вам сейчас вишлемо і решту доплатите, коли листонош принесе Вам домів.

Еще звертаємо увагу тих, що їдуть до краю і просимо не забути вступити до нас та вибрати собі богато цікавих річий, котрі у Вашім житю завсїди придадуть ся. 17cв21

Наша адреса:

NOVELTY SALES CO.,

Деп. книжок,

147 — 4th AVENUE, ROOM 318, NEW YORK CITY.

З БІЛОРУСИ.

Відозва до білоруських робітників.

Білоруський Національний Комітет у Минску, столиці Білоруси, видав відозву, в якій, згадавши про бідованнє Білоруси під чужим наїздом давнійше і тепер, каже, що Білорусинам нема на кого надіятись тільки на самих себе.

В тій відозві читаємо:

„Ішли і йдуть на нашу землю окупанти за окупантами, а ми все сидимо й чекаємо, що хтось прийде і виратує нас. **Ні, брати й робітники Білорусини, ніхто, крім нас самих не поможе нам!“** — каже відозва й накликує робітництво гуртуватися в професійні союзи та закладати в них білоруські секції.

„Клопочіться, щоби злучитися в один великий і сильний Всебілоруський Робітничий Союз і утворити в столиці Білоруси, Минску, Центральну Раду Професіональних Союзів цілої Білоруси.

„Нехай живе вільна, незалежна і неподільна Білорусь, а в ній Всебілоруський Робітничий Союз“.

РУХОВІ ЗАБАВИ І ГРИ

Зладив **І. Боберський,** учит. руханки. Рухові гри дають нам воздух, сонце, рух, сьміх, злуку і завзяте.

ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАГАЛЬНО ЗВІСНИЙ БАНКИР

ГЕНРИК К. ЗАРО

ПРИНИМАЄ гроші на 4% і виплачує на кожде жадане.

ВИСИЛАЄ гроші до Старого Краю по курсі біржевім.

ПЕРЕХОВУЄ вартісні річи в огнетревалих сховниках.

ДЕПАРТАМЕНТ ШІФКАРТОВИЙ уділяє інформації в справі виїзду до старого краю або в справі спроваджения родини зі старого краю до Америки. 115c—

Його фірма звісна всім Українцям, для котрих він зробив много добра, коли в часі війни поїхав до Европи

Банк отворений від 8.30 рано до 8-ої вечер. В неділі від 9. рано до 1-ої в полудне.

Пишіть на адресу:

HENRY C. ZARO

39 COOPER SQ., COR. 6TH ST. NEW YORK, N. Y.

THE ZARO BANK BUILDING.

PITTSBURGH I HAMMOND

Мущини, женщини і діти є лічені на ріжні недуги без ніяких результатів, підчас коли їх дійсний клопіт лежить в черевнім хробаку зв. солітер.

ПРИСУТНІСТЬ ЙОГО ОБЯВЛЯЄСЬ:

Острі болї в жолудку, і кишках, обложений язик, млоене, часте пльоване, утрата апетиту з частим відчуванем голоду, бите серця, болї голови, завороти, шум в ушах, чорні обвідки під очима, омлїване від порожного жолудка, блідість лиця, нервовість, утрата амбіції, отяжілість членів, пригноблене і т. и.

ВИДИМІ ОБЯВИ: Уходять дрібні частини солітра. 11cв21

Наша метода проганяє солітра протягом кількох годин без втрати часу взагалі або роботи. Терплячі зголошують ся до нас зі всїх частин Злучених Держав. Коли хочете подужати, голосіть ся сейчас.

ASSOCIATED DOCTORS,

708 PENN AVENUE, 4th Floor, PITTSBURGH, PA.

Також

155 STATE STREET, 2nd Floor, HAMMOND, IND.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер

Неділї: від 9 до 12 в пол.

Коли би Вам сказав хтось, що в певнім місци можете найти $10.00, то чи Ви не пішлиби? Тут якраз маєте нагоду, бо защадите $10 до $15 на кождім убраню або плащи купленім у нас. Коли оплачуєсь шторнинкам купувати у нас, то я не бачу причини задля якої Ви не мали би заощадити собі видатку, через купно впрост у нас. Робимо всїлякі убраня і плащі на замовлене. Тепер ми дістали 3,000 ярдів синього серджу, гарні сукна на верх і підшите, з яких можемо Вам зробити убране і плащі і заощадити Вам $10 до $15. 88c—

S. LEVINE,

471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

СТРАШНИЙ ВОРОГ ВЕРТАЄ!

Є НИМ ІНФЛЮЕНЦА.

Департмент Здоровля рапортує, що випадки занедужань і смерти з поводу Іспанської інфлюенци побільшають ся знова.

Забезпечуйте себе перед тою страшною хоробою, уживаючи

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ

(Trade Mark Reg. in U. S. Patent Office).

Інфлюенца обявляєть ся так: ломанє голови, перестуда, дрощі, пчиханє і т. д. Поваги лікарські твердять, що передівсім належить удержувати жолудок в порядку.

Кальварійське Вино Лічниче є на се випробуваним і найліпшим средством. Перестуду має лічити за 24 годин. Видалюючи з тіла трійні складники, дає вам чистий жолудок, чисту кров, добрий апетит, спокійний сон, одним словом регулює і скріпляє цїлу систему, хоронячи Вас від тої страшної хороби. Майте завсїгди Кальварійське Вино Лічниче, котре яко вірний сторож чуває над Вашим здоровлєм і Вашої родини.

Памятайте, що звертаємо кождий цент тому, хто удовідинить, що наше Кальварійське Вино Лічниче не є таким як пишемо.

ЦІНА БУТЕЛЬКИ $1.50 і 6 центів податку.

6 БУТЕЛЬОК $8.00.

До набутя у всїх аптиках, у наших агентів, або просто від фабрикантів.

D. WROBLEWSKI & COMPANY,

M-1

196 EAST 4TH STREET. NEW YORK, N. Y.

ЧУДОВИЙ ГОДИННИК! ЧУДОВИЙ ГОДИННИК!

Сей годинник іде 8 днїв за одним накрученем. Має пять вказівок які показують: 1) Днї місяця; 2) Днї тижня; 3) Години; 4) Мінути; 5) Секунди. Зроблений дуже сильно і має 16 правдивих камінів. Гварантований на 25 літ. Звичайна ціна сего годинника є $19.00, однак ми будемо продавати через короткий час враз з гарним ланцюшком лише за $12.95. Носіть сей годинник через 5 днї, а як не будете вдоволені, зверніть його до нас а ми звернемо Вам гроші. Лише подумайте яку вигоду будете мати з сего годинника. Не посилайте всїх гроший, пришліть $1.00 з замовленем а решту заплатити, коли почтар принесе Вам годинник до хати. Зробіть се тепер. — **Потреба агентів.** 11c20

NOVELTY SALES CO., Dept. W-113, Sta. D., Box 124, New York, N. Y.

ПОЗІР РОДИМЦІ! ПОЗІР РОДИМЦІ!

ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ

можна тепер набути за одного доляра. Ся ціна знижена до мінімум задля теперішних обставин. Се є збір українських володарів, гетьманів і найвизначнійших мужів, разом **55 ОСІБ І 22 ПОДІЙ І ВИДІВ,** упорядкованих після часу з датами діяльности; викінчених в **10 КРАСКАХ І В ЗОЛОТІ.** 139c—

Ся чудова збірка на однім образі повинна знаходитись в хаті кождого Українця. Сей образ можна і до краю завезти. Він улекшить кождому пізнанє рідної історії.

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ А СЕЙЧАС ПРИСИЛАЙТЕ ОДИН ДОЛЯР. ПОЧТУ САМІ ОПЛАТИМО. $1.00 ТІЛЬКИ. — Адреса:

SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

БУДЬТЕ ОСТОРОЖНІ

КОМУ ПОРУЧАЄТЕ СВОЇ ГРОШІ.

Українці в Америці знають мене добре, бо я понад вісім літ опікував ся їх грошевими справами і вдоволяв їх. 8cв—

ПАШПОРТИ вистараюсь в короткім часі. Ви не потребуєте приходити до Ню Йорку по пашпорт, а лише напишіть до мене.

ПОРАДА ДАРОМ У ВСЇХ СПРАВАХ.

ЛЕҐАЛЬНІ ПОЛЬСЬКІ І ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ БАНКОВІ НОТИ І ГРОШІ

ПРОДАЮТЬ СЯ ПО ДЕШЕВИХ ЦІНАХ.

ГРОШЕВІ ПЕРЕСИЛКИ через Амерікен Експрес Компани.

ARMIN HERZEG

127 WASHINGTON STREET, NEW YORK, N. Y.

БЛИЗЬКО ФЕРИ.

ДО ОБОРОНИ

кличе людскість проти суспільного неприятеля, яким є ІНФЛЮЕНЗА і її побратим ЗАПАЛЕНЄ, а котрі-то недуги знова сильно поширюють ся і немилосерно косять свої жертви.

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

(природний кріпитель) є сею зброєю, котру, коли стало і після приписів будете уживати, забезпечить Вам певну побіду над неприятелями Вашого здоровля і додасть Вам міцний жолудок, скріплене тїла, апетит і охоту до праці, здоровий сон і чисту кров.

Дістанете в кождій аптиці і гросерійних склепах, або прямо у фабрикантів:

BOSAK MANUFACTURING COMPANY,

SCRANTON, PA.

КОЛИ ХОЧЕТЕ

бути чесно, по християнськи обслужені, мати свої ощадности в забеспеченю, скоро, беспечно а добре післати гроші до краю, їхати до краю, або спровадити родину з краю, купити шифкарту на як найліпші лінії, мати краеві нотаріяльні та правні документи добре вироблені, зверніть ся особисто або листовно до найбільшого славянського банку

Bosak State Bank
SCRANTON, PENNA.

Сей банк має як найліпші сполученя зі старим краєм і тому може Вас обслужити лiпше і вигіднійше, ніж хтонебудь инший.

ГРОШІ ДО КРАЮ ПЕРЕСИЛАЄ ПО НАЙНИЗШИЙ ДЕННІЙ ЦІНІ.

В цілій Америці а також і в краю звісним є імя і повна відвічальність сего банку. Не треба Вам звертати ся до чужинецьких, Вам не звісних фірм і аґентів, але памятайте, що коли хочете мати правдиву і певну свою обслугу, то таку завсіди найдете у

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

В. Королів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ГЕРОЙ
СЕМЕН ПЕТЛЮРА.

(4)

(Дальше).

А тим часом у окремих націй, що жили на території бувшої російської землі, була своє інтелігенція, національна, питома, що безпосередньо вийшла з народньо-національного організму і мала з ним нерозірвану життьову звязь. Тим то, коли вибухла революція, то національна інтелігенція всіх націй російської держави стала на чолі своїх народів і народи оберігали, поважали й цінили свій „мозок", своїх проводирів. Тільки з російською інтелігенцією сього не сталось. Бо, як революція пійшла далі, народ московський в своїх проводирях не побачив рідних йому людий і відступивсь від них. На чолі московського народу опинились або чужинці родом, оті Троцькі, Бронштайни, або чужі йому душею інтернаціоналісти Леніни-Улянови, які й повели його по тому страшному шляху, що розвалив Росію, знищив Московію й так довго загрожує незнаним ще страхіттям всій Европі, а може, й всьому світови.

А в той час українська, як і инші національні інтелігенції, будучи витвором народньої стихії і утримуючи глибокий звязок з народньою масою, невпинно творить колективну волю своєї нації, вловляючи своїм духовим ухом кождий удар народнього серця. Вона для своєї діяльности відбирає імпульс з глибин народньої волі і через те при всіх умовах не губить свого чільного місця, не пускає свого народа, як отару без пастуха, в небезпечну подорож. В залежности від духового зросту нації й її політично-економічної самосвідомости, українська інтелігенція сама еволюціонує, відповідно еволюції свого народа. Се ясно засвідчено розвитком, наприклад, партії соціялістів-федералістів, яка в ті часи ще гуртувала коло себе видатнійшу українську інтелігенцію. Не менче очевидно се підтвердив так само факт народження нової інтелігентської партії народньо-республиканської. І, навпаки, приклад політики деяких відомих діячих українських, що не були близькими до народу і не змогли вчасно перемінити своїх кабінетних теорій, відповідно до нових вимог життя, як того в свій час не зробив і Керенський, доводить те саме, тільки противним шляхом.

Семен Петлюра — дійсний син свого народу, нагромаджує в своїй істоті елементи волі народньої, ясно чує національний пульс і вчасно направляє новий народній порив на раціональну путь. Сумна дійсність щодо поводження й намірів російської демократії дуже швидко розкриває йому очи на помилковість, чи — певнійше — на безпідставну оптимістичність його тактики підчас військового зїзду. І, коли, волею війська, він стає спочатку першим військовим генеральним секретарем, а потім першим військовим українським міністром, — він вже ясно бачить, що всяка федерація України можлива лише через її самостійність. А, знайшовши правдиву путь і відчувши народні жадання, він вже далі веде по прямій линії свій народ, і веде дійсно, як „лицар без страху й догани", готовий кожду мить зложити свою голову в кривавій боротьбі, підчас якої він призирливо ігнорує всяку особисту небезпеку.

Тільки силою свого ентузіязму, а не силою незначної купки народньої міліції, так званих „вільних козаків", організація яких витворена ним же, він перемагає в січни 1918 року незрівнано більші большевицькі сили і увільняє Україну від неситої зграї московських розбишак. Сим фактом він пише другу сторінку своєї славної історії полководця.

Та нам, його сучасникам, тяжко змалювати такі близькі до нас страховинні часи. Се — діло дальших істориків, що зможуть оддалік дивитись на величні події новітньої історії. Але не можна не зазначити, з якою розпукою, з яким гірким почуттєм страждання переживав Петлюра той жах розстрілу Києва, що вчинили большевики. . .

— „Коли б я мав ще хоч тисячу, хоч з пятьсот вірних і відданих людий, — ми-б не допустили ворогів до серця України!" — говорив він, по повороті в Київ, — обїздючи з автором сих рядків місця недавних боїв. — „Уявіть собі, що тут проти їхніх головних сил, які вели наступ на Київ, — у нас на лінії, завдошки в дві верстві, стояло не більш сотки бійців. . . А тепер, хоч ми й знову в Києві, але-ж знову ми не повні хазяїни в своїй хаті, бо за нами йдуть Німці, яких нам нелегко буде здихатись!"

Се була гірка правда, яку швидко почали відчувати й всі ті, хто її не сподівався. . .

Не спочуваючи новому духові в українськім уряді, Семен Петлюра відмовився від міністерського портефля й без відпочинку пійшов знову на громадську роботу.

На губерніяльних народних зборах (земському зібранню) Київщини його одноголосно обирають за голову Київської Народньої Управи. Повною душею поринає він знову в роботу, що має знов таки ту-ж саму мету — відродження української нації й державности. Як рішучо простим шляхом йшов він на ворога й зброєю обороняв Україну за місяць перед тим, так само просто й без утоми тепер він підводить у мирного населення підвалини громадськости української, працюючи, яко організатор, адміністратор й творець нових громадських цінностий. Одночасно повертає він і до письменницької праці й використовує хвилини свого відпочинку, щоби регулярно працювати в часописи „Книгар".

Та вже з перших днів діяльности на мирному громадському полі, його починає турбувати ширша думка. Як зуміє він обєднати в один гурт вояцтво українське, так само тепер хоче згуртувати в один організм і все українське громадянство на ґрунті одноцільної, координованої праці в обєднаній організації земських установ всієї України. І се йому блискучо вдається. Скликаний ним зїзд представників усіх Земст України приймає його проект „Всеукраїнської Спілки Земств", обирає Всеукраїнську Земську Управу, а його — головою тиєї Управи. В товариші йому дає таких визначних діячів і однодумців, як К. А. Мацієвич, О. Х. Саліковський, В. К. Прокопович і т. д., які вкупі з Петлюрою починають плодотворну працю на велику скалю в сфері широкої й одностайної економічно-політичної діяльности всієї людности України.

Що зрозуміти вагу й значінне сієї праці для данного моменту, варто трошки спинити увагу на самому характері земського інститута, мало знайомого европейському читачеви. Земство — се, можна сказати, єдиний позітивний, дійсно корисний для селянської маси інститут, що зостався від старого московського режіму. В тій бюрократично-гнітючій атмосфері, що панувала в Росії, тільки земське й мійське самоврядування були тими єдиними віддушинами, куди просочувалась громадська самодіяльність. Тільки тут ще міг жеврiти громадський інтерес, тільки тут скупчувались дійсні народницькі елементи, тільки тут часами, хоча й глухо, й стримано, але все-ж таки могла виявлятись і озиватись громадська совість, народні бажання й прояви національно-поступових змагань. Через те навколо Земства згромаджувались чесні й опозиційні елементи, що були пронятi щиро демократичними ідеями. В Земстві, в склад якого входили представники всіх верстві місцевої людности, можна було часами почути й дійсний голос українського селянина; тут же проявлявся й український інтелігент, якому здебільшого не щастило вилізти з категорії так званого „третього елемента" тоб-то з найманих земських працьовників. Але й в ролі найманого урядовця він провадив активну роботу, на якій звичайно лежало тавро „нелегальщини", бо вона була напрямлена в бік інтересів простого, затурканого люду.

Але, поза всим зазначеним, позитивна й дійсно корисна з боку політичного роля Земства на Вкраїні виявилась в останній час, коли Україна почала жити справжнім політичним життем коли зявилась змога всебічних державно-національних групировок. Впорядковані по принципу провінціяльних соймів окремих губерній, які в нинішній час фактично зявляються кантонами чи штатами єдиної України, окремі губерніяльні земські зібрання з перших днів революції перетворились на щиро-демократичні установи на підставі найбільш досконалого виборчого методу.

Слід зауважити, що на Вкраїні перевести демократизацію всього громадського життя взагалі було дуже легкою й швидкою справою, бо українська нація фактично не мала жадної своєї буржуазії — ні земельної, ні тим більше — промисловової. Всі ті поміщики, властителі заводів і фабрик, значніщі купці й комерсанти були або з Поляків, або з Жидів, або з Росіян. Свідома-ж Україна знала тільки двох-трох „своїх" панів, але тим панам, щирим і заслуженим патріотам, в кождій національній групировці радо відводили перші місця. Тим-то в нинішніх Земствах України, переконструйованих по нормальному представництву, маємо головне ядро репрезентантів сільської демократії і трудової інтелігенції, яка й веде перед всій земській роботі. Провадючи діяльність, найпотрібнійшу для осягнення інтересів своєї провінції, кожде з Земств не може й не хоче працювати ізольовано від своїх сусідів. Навпаки — при допомозі своїх виконавчих органів — Ґуберніяльних Земських Управ, Земства входять в безпосередні стосунки з сусідними Земствами і, зберігаючи, таким чином, свою індівідуальну фізіономію, дружно й координовано працюють на загально-державні потреби.

Сей кантональний устрій урядування, положений ще за старої Росії й швидко модифікований, відповідно вимогам момента, дає змогу уникнути на Україні того провінціяльного партикуляризма, що має для свого повстання досить підстав. Етнографічні, лексичні і всякі инші побутово-соціяльні ріжниці між окремими кантонами України досить значні. Слобожанщина з одного боку й Поділля — з другого, Полтавщина і Волинь, не кажучи вже про Бесарабію й Полісся, мають в собі, може, більше ріжниць ніж, скажемо, Чехія й Словаччина. Але тим часом, іменно з огляду на істнуючу здавна форму місцевого земського самоврядування, до сього дня й зостається у всієї людности української спільною єдина державно-національна ідея без найменших проявів якогось, здавалось би, цілком природнього по теперішних обставинах, хоча би й автономістичного, сепаратизму.

В цілях зміцнення тиєї ідеї й розпочав Семен Петлюра організацію установ загально-земського самоврядування України.

Корисність сього нового Союза, яким керували видатні громадські діячі, виявилася з перших же днів. Поруч з організаційною роботою, Всеукраїнська Земська Управа мусіла відразу взяти на себе оборону українських громадян від тих безглуздих надсильств і дикого вандалізму, який, скоро по приході на Вкраїну, почали виявляти німецькі вояки, спровоковані московським та польським елементами. Прояви їхнього варварського грабіжництва набрали ще більш різких форм після того, як руками тих же Німців було переведено монархічний переворот і посаджено на новий „Вкраїнський трон" московського ґенерала П. Скоропадського.

В дні перевороту, само собою зрозуміло, в числі перших було заарештовано й Петлюру, хоча його в той час і не було в Києві, а всі знали, що він перебуває на могилі Т. Шевченка, у Каневі. Правда, його було швидко випущено, а Скоропадський йому щиро признався, як давньому знайомому, що заарештовано його було „на всякий випадок" бо, мовляв, коли-б Петлюра схотів виступити проти, то зміг би йому — „гетьманові" — дуже пошкодити. До речі сказати: се була ледви чи не єдина розумна здогадка Скоропадського, не такого вже й лихого чоловіка, як дурного політика. І сю здогадку через неповних девять місяців Петлюра й довів, більш ніж блискучо.

Отже тоді увесь стражденний народ український, зтиснутий гетьманськими посіпаками та їхніми поміщиками-Німцями тільки в одному Петлюрі вбачав свого визволителя. Тисячі телеграм, сотки депутацій з скаргами на насильства, з проханнями про оборону адресуються до Петлюри зі всіх кутків України. Петлюра вживає всіх можливих заходів, навіть не раз їздить до Скоропадського, умовляє його, наводить йому всякі резони, й, не досягши жадних результатів, виступає з відомим Европі публичним протестом проти безглуздої й нечесної політики присланих на Україну Німців. Сим листом, якого занотувала й антантська преса, Петлюра маніфестує свою ворожість до німецького командування на Вкраїні й накликає на свою голову нову біду. Німці (певне, без Скоропадського) вишукують всякі причини, щоб ізолювати небезпечного їм Петлюру, але все-ж таки ще не зважуються зробити на нього відвертий напад. У них навіть виникає завчасу розкритий плян, щоб вхопити Петлюру на улиці, ніби невідому підозрілу особу, й запроторити кудись далі від Києва.

Се найбільш небезпечний період життя Петлюри; період, коли його приятелі й однодумці що ранку сподівалися довідатись про сумну звістку, що його десь придушено в кутку. Боялися тим більше, що Петлюра, не зважаючи на всі поради й приятельські умовлення виїхати на якийсь час з України, хочаб до Галичини, що була ще не злучена з Україною, рішучо не хотів покинути свого поста, де чесно й сміло служив своїй вітчині. І тільки вже в осени, коли Скоропадський і його прибічники, в тім числі й І. Кістяківський, — колишній друг і однодумець Петлюри, його співробітник по „Украинской Жизни", вважають, що всіх республиканців на Вкраїні їм вже пощастило вигубити, — вони тільки тоді заарештовують і вкидають Петлюру до хурдиги. . .

Сумно й тяжко було бачити орла, закутого в зелізній клітці. Алеж правда вимагає сказати, що в сьому факті була й позитивна, навіть подвійно позитивна сторона. Насамперед увязнення зменчувало небезпеку для особистого життя Петлюриного; а з другого боку було ясно, що се „мучеництво за ідею" сприяє ще більшій популярности народнього героя, дасть йому той ореол, що в „час ваги і міри" примусить увесь народ скоритись його єдиному слову.

Тим часом Петлюра і в тюрмі не сидить, зложивши руки. Він цілими днями працює пером, викінчує свою книгу „Незабутні" (літературні портрети видатнійших письменників українських), при кождій оказії регулярно пересилає статті й замітки до „Книгаря", перекладає для товариства „Час" один за одним два великих романи авторів світової слави.

Так просиджує він сто з лишком день за ґратами, а тим часом в народі накипає нестриманий гнів проти гнобителів, на чолі яких стоїть самозванець Скоропадський „нещасний homunculus", по влучній характеристиці відомого українського публіциста.

В сей час, відчуваючи удари народнього пульса, Український Національний Союз, в якому були репрезентовані всі політично-громадські українські течії, — відомий В. Винниченком та М. Шаповалом, чує, що далі вже не можна стримати народнього обурення, й вирішує на потаємній нараді, що єдиним виходом з безнадійного становища може бути тільки народне повстання. Союз робить свою геройчну постанову: він знає, що се — останній засіб, бо більш нічого не зістається. „Ми не можемо програти справи, говорить В. Винниченко, бо, коли навіть нас розібють вщерть, заженуть в Галичину чи за кордон, то й то успіх буде у нас, бо ми покажемо всьому світу, до якого одчаю нас довели в той час, коли urbi et orbi оповіщено про право на самовизначення кождої нації!" Але, виходючи з таких думок, Національний Союз розумів, що найголовнійший шанс успіху страшного діла — се відповідне імя, відповідна особа, яка могла би одним покликом скупчити в лави повстанців увесь народ. А таким імям, знову таки символом визволення, могло бути тільки імя дійсного народнього вожда, Семена Петлюри.

Тим то, коли назріла думка про повстання, було вжито всіх зусиль, щоб увільнити Петлюру з вязниці. При помочі давних, ще по Петербурській роботі приятелів: М. Славинського, П. Стебницького, О. Лотоцького, які по наказу громадянства змушені були вступити в кабінет міністрів Скоропадського, Петлюру вирвано з лабетів гетьмана та Ігоря Кістяківського. . .

Богато лиха накоїв убогий „гетьман" нещасній Україні; богато наробив непростимих дурниць і собі особисто, але-ж найбільшою дурницею для себе, яка так дорого йому коштувала, було дати згоду на увільнення Петлюри з тюрми. . .

Перший день по увільненю, Петлюра присвячує Земству. Він знайомиться з руїною, що зробила гетьманська рука за час його увязнення, й намічає шлях до полагодження попсованого апарату.

Другий день він входить в курс загально-культурних і літературних справ, що провадить близьке йому товариство „Час".

На третій — з головою поринає в політично-організаційну роботу Національного Союза.

А вже на четвертий — він — член Директорії, Головний Отаман всього, — ще в той час майже неістнуючого українського республиканського війська. У вечері таки четвертого дня в старій, обсмаленій (і єдиній!) салдатській шинелі, з коробочкою цигарок в руках, закутаний благеньким башликом, він вже їде товарним ваґоном до Білої Церкви, де стоїть зо дві тисячі Січових Стрільців з Галичини під керовництвом полковника Коновальця. А в ночі вже по всьому Києву наліплено маніфест Директорії, підписаний Винниченком, Петлюрою, Швецем та Макаренком; маніфест в якому сі „одчайдушні люди" кличуть весь український народ вставати до крівавої боротьби за Народню Республику, знищену ще раз руками зрадників народних — Скоропадського та Кістяківського.

(Конець буде).

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ РОДИНУ І МАЄТОК В КРАЮ!

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,

1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS.

ПОЛАГОДЖУЄ ВСЯКІ СПРАВИ СОВІСНО І СКОРО.

ХТО ХОЧЕ довідати ся про родину в краю;
ХТО ХОЧЕ вислати гроші або пакунок до краю:

ГРОШІ ВИСИЛАЄМО ДО КРАЮ ПІД ПОВНОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ ПОЧТОЮ АБО ТЕЛЕҐРАФІЧНО.

До Галичини в галицьких коронах, до Буковини в румунських левах. На Буковину давних корон не можна посилати з Америки і Канади — тільки румунські гроші. Пакунки до краю з всякими річами, як: одіж, біле, полотно, матерії на убране, черевики, сведри, теплі сорочки і т. д. висилаємо безпечно, скоро і дешево. Кождий пакунок асекуруємо. Оплата за перевезене з Шікаґо аж на місце в краю враз з асекурацією, виносить по 18 центів від фунта ваги.

ХТО ХОЧЕ мати певну відомість про услівя виїзду з Америки;
ХТО ХОЧЕ довідати ся як і коли мож спровадити до Америки або Канади рідню з краю;
ХТО ХОЧЕ правдиво порадити ся про свої краєві справи маєткові, спадкові і фамілійні — нехай зайде або напише до

УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

ДЕ КОЖДОМУ ВСЕ РЕТЕЛЬНО І ЯК НАЙЛІПШЕ ЗАЛАГОДЯТЬ І ВИЯСНЯТЬ.

ХТО НЕ ЗНАЄ, як тепер адресувати до краю, нехай свій готовий лист до родини принесе або пришле до нашого Бюра — а тут йому випише ся докладну краєву адресу і лист вишле ся до краю. На почтову оплату треба нам враз з листом до родини прислати 15 центів на реджістрований лист.

КРАЄВІ ГРОШІ в теперішних часах мають в відношеню до долярів низький курс. Дуже добра нагода для таких, що хочуть їхати до краю — набути вже тепер краєві гроші, бо в коротці краєві гроші підуть значно в гору і треба буде за них в недалекім часі далеко більше платити в долярах, як тепер. Гроші посилаємо після денного курсу. Посилати треба до нас доляри в округлих сумах, а ми вишлемо кождому ресит, кілько родина отримає краєвих гроший.

БЮРО ОТВЕРТЕ ВІД 9. РАНО ДО 8. ВЕЧ.; В НЕДІЛІ ВІД 3. ПОПОЛ. ДО 8. ВЕЧ.

На письменні запити відповідаєсь сейчас. — Всякі письма, моней-ордери, чеки, виписувати і адресувати так:

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,

1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILL.

ЗДОРОВЛЄ ВАРТА БІЛЬШЕ ЯК ГРОШІ.

Коли Ви повинні шукати поради лікарської? Коли Ви були під опікою других лікарів і не зістали вилічені, або коли Ви є тепер хорі і не радились ще лікаря, то не гайтесь навідати до мого офісу по пораду у Вашій власній мові. Не занедбуйте свого здоровля.

Др. Д. Васерман через довгі роки дав докази успішного лічення недуг мущин, женщин і дітий. Він огляне Вас даром і порадить Вам щиро, що є добре для Вас, без ніяких зобовязань з Вашої сторони. Зголосіть ся до його офісу а він радо скаже Вам свою опінію.

Тисячі уважані за невилічимих зістали мною привернені до здоровля через уживане найновійших електричних апаратів, таких як Vibrator, Wall Plate, High Frequency, Static Machine і X-Ray. Я також приміняю найновійші і найліпші ліки і средства до застрікування. Я осягнув найліпші успіхи в обох хронічних і грізних недугах крови.

УВАГА: Се оголошене буде для Вас вартісне $2.00, коли принесете його з собою і піддасьте ся одному спеціяльному баданю.

ПАМЯТАЙТЕ. Поради даєсь зовсім довірочно. Бадане даром.

Dr. WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Телефон: Spruce 1766.

Години: щодня 10—12; 2—5; 6—8. Неділї і сьвята 10—2.

В часі відвідин набудете переконання з вдячних письм своїх пацієнтів

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї, приЙдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузї, чи Вам лїчене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лїчить новою машиною приміняючи електрику і помпованє воздуху. ДР. КАУФМАН лїчить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломанє костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж, випаданє волося. Лїчить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і попали в зневіру і все занехали, то зголосіть ся, щоб бути безплатно огляненим і засягнути моєї опінії та поради. Позаяк я маю 17-лїтну медичну і операційну практику в лїченю ХРОНІЧНИХ, НЕРВОВИХ І ЗЛОЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте. Я приміню для Вас найновійші наукові методи лїченя, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю. Коли після моєї опінії я не буду міг Вам помочи, то я не потребую Ваших гроший. Коли Ви є недужі, ослаблені, нервові або вичерпані, порадьте ся мене ще нині.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ, НЕРВОВІ, КРОВНІ, СКІРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВИ Є ДІТКНЕНІ ДОЛЯГЛИВОСТЯМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, ПЕЧІНКИ І НИРОК, АБО КОЛИ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛІ В КРИЖАХ АБО ВЯЗАХ, ВТРАТУ АПЕТИТУ, БОЛІ ГОЛОВИ, ЗАПІР, ЗАВОРОТИ ГОЛОВИ, КАТАР ГОЛОВИ, НОСА І ГОРЛА, ПОРАДЬТЕ СЯ У МЕНЕ.

Не тратьте більше часу ні гроший.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали поміч, коли другі методи завели.

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре властиве застосоване найновійших наукових метод.

Мої ціни за лїчене є дуже приступні і не більші які Ви в силї і хочете заплатити за поміч і успіхи осягнені через мене.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Зволїкане, недогляд і невластиве лїчене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного лїкаря.

Години принятя: від 9. до 4. попол. і від 6 до 8 вечер. **DR. RUSSELL,** В неділї і сьвята від 10-ої до 2-ої в полудне.

176 E. JEFFERSON AV., другі двері на схід від Вудвард, DETROIT, MICH.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЕКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрей, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ХОРІ МУЩИНИ

або женщини, котрі терплять на нервовість, на хронїчні або застарілі слабости, нехай зайдуть до др. Кавфмана, спеціялїста, під ч. 607 Маркет улиця, Філядельфія, Па., і забудуть свої клопоти. Він має 20 літ досьвіду і спеціяліст може скорше віднайти причину ваших дійсних клопотів. Він може Вам дати поміч яка в коротці приверне Вам нове добре здоровле.

Він має в своїм офісї всї нові апарати до огляненя хорих, як ЕКС-РЕЙ машину і инше, і є так випосажений, що може робити розклад крови, аналізу урини, та инше.

Він має нові електричні апарати для обслуги людий на слідуючі слабости:

СТЕТІК ЕЛЕКТРИСИТИ—На нервові клопоти.
ОЗОН ІНГАЛЕЙШЕН—На всї хороби легких, бронхітіс і катар.
ЕЛЕКТРІК ОСКІЛЕЙТОР—На болї нирок, жолудка, внутреностей, хребта і инше.
ГАЙ ФРЕКВЕНСИ ВАОЛЕТ РЕЙ—На ревматизм, запалене, штивність і подібні слабости.

Читайте, що говорить вдячний пацієнт по тім, як його лїчив через короткий час др. Кавфман:

„Мій дорогий доктор Кавфман:

„Велика дяка Вам за вилїчене мене по короткім лїченю.

„Мій клопіт був сей, що я мусів вставати в ночи 5 або 6 разів відливати воду і чувем при сїм великий біль. З тим прийшов я лїчити ся. Я сказав Вам, що я терплю на се від 18 літ і Ви мене лїчили від Авґ. 29. до Окт. 20 1919 і вилїчили мене зовсїм докладно.

„Кождий, котрий має хоробу сего рода, повинен йти до Вас на лїчене, а я певний, що скоро буде вилїчений.

„Дуже вдячний Вам за се, що Ви зробили для мене,

Ваш пацієнт,

(Адреса на жадане). „No. 8862—Н. Лайош".

Dr. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Кождий мущина і женщина, які є хорі, можуть мати оглядини лїкарські даром, позаяк оглядини і порада є безплатні. Години офісові від 9. рано до 8. вечер. В неділю від 10. рано до 1. пополудни.

mutilated

КАШЕЛЬ

є симптомом сприяючим перестуді, грипови, хрипці, бронхітови, інфлюенаі і спазматичному круповн. Є він дуже прикрий і болісний. Аби його лічити належито, треба постарати ся о осмирене нападів кашлю і тим способом о скільки се можливе полекшити терплячому.

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Северів бальзам на легки) поручуваний є горячо на лічене кашлю в тих долегливостях. Коїть він подразнені болони, усуває зболїлости, чинить віддих лекшим, зменшує силу нападів і проганяє кашель. Є се приємне лікарство в ужитю. Так діти як і дорослі беруть його охотно. Ціни: 25 і 50 центів і 1 або 2 центи податку.

ГРИП є тепер гостем щоденним всюди. Аби його прогнати і тим самим запобічи вишим комплікаціям, беріть *Severa's Cold and Grip Tablets* (Северові пастильки на перестуду і горячку). Є вони поручувані на лічене перестуди, грипу, зимниці, фебри і інфлюензи. Скуток їх є дуже вдоволяючий. Ціна 30 центів і 2 цнт. податку.

ЛІНІМЕНТ повинен находити ся в кождій хаті. Нема ані дня, в котрім би не потреба було його уживати. *Severa's Gothard Oil* (Северів Готардський Олій) є знаменитим лініментом в лічению ревматизму, невральгії і таких болїв, в котрих звісно, що лінімент помагає. Спробуйте його. Ціни: 30 і 60 центів і 2 або 3 ц. податку.

БІЛЬ ГОРЛА є з перших симптомів перестуди. Повинен бути усуненим якнайскорше. Поручаємо до полоскання горла *Severa's Antisepsol* (Северів антисепсоль), котрий є також знаменитим при утраті голосу задля перестуді. В катарі носа повинен бути ужитий до застрікування, розмякшений водою. Гоїть він подразнені болони носа. Ціна 35 центів і 2 цнт. податку.

БІЛЬ КРИЖИЙ походить звичайно з якогось непорядку нирок. З тої причини треба направити працю нирок і міхура. Належить брати *Severa's Kidney and Liver Remedy* (Северове лікарство на нирки і печінку), котре завше покажеть ся добрим лікарством для позискання полекші і урегульовання хоріб, при котрих заналене міхура, занорот і біль крижий є декотрими з обявів. Ціни 75 і $1.25, і 3 або 5 центів податку.

ЗАПІР може бути причиною до других і ріжних хоріб. Находить ся яко симптом скоро в кождій хоробі. Треба вважати на се, аби столець був урегульований. *Severa's Balsam of Life* (Северів бальзам житя) регулює столець, перебене запір, скріпляє трапляючі органи і так є поручуваний, яко средство помічне в лічению ріжних хоріб. Ціна 85 центів і 4 цнт. податку.

ЧИСТА КРОВ означує чистість цілого організму, на котрім будуєть ся здоровле. Нечиста кров є причиною ослабленя цілої системи. Належить брати *Severa's Blood Purifier* (Северів чиститель крови), котрий виконує сю задачу скоро і сумлінно. Запобігає появленю ся прищів і викидів. Ціна $1.25 і 5 цнт. податку.

Запитайте про ті як рівнож і инші Северові лікарства в своїй аптиці місцевій. Кождий аптикар охотно достарчить або спровадить лікарства для вас. Колиб ви не могли дістати Северових Лікарств в своїй околиці, пришліть замовлене з належною сумою і податком просто до нас. 17,20,23

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
В ФІЛЯДЕЛФІЇ

Є ОДИНОКИМ УКРАЇНСЬКИМ ОФІЦІЯЛЬНИМ РЕПРЕЗЕНТАНТОМ В АМЕРИЦІ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

ВИСИЛАЄ гроші до всіх країв.—ПРОДАЄ карти корабельні до краю.—ПОМОЖЕ вам спровадити вашу родину з краю.—ПОЛАГОДЖУЄ краєві нотаріяльні справи.—ПОСЕРЕДНИЧИТЬ в відшукуваню кревних і знакомих в старім краю.—ІНФОРМАЦІЇ в справі пашпортів. 18

В кождій потребі кождий Українець в Америці повинен звернутися тільки до одинокого українського товариства—Американсько-Українського Бюра в Філаделфії. Адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

322 North 8th St. Philadelphia, Pa.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ПРАВДИВИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КРЕМ ДЛЯ КРАСОТИ ЛИЦЯ.

Молочне мило і средство для очищеня крови. Є се найліпший лік від опалень сонця, веснянок, угрів, жовтих пятен, прищів, зморщок, знаків віспи, опухнень, лишаїв, вукане скіри. Найліпше средство для очищеня і окрашеня скіри, яке відмолоджує вид чоловіка.

Ціна крему, мила і лікарства $2.40, з пересилкою $2.65. Посилаємо почтою, по одержаню належитости марками або моні-ордером. До Канади о 25 центів дороэше. 11c—

SCHECHTER & CO.

123 Orchard Street, Dep. S., New York, N. Y.

(Неправдиве, як нема сеї фотографії).

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ: До РОТТЕРДАМУ $85.—Корабель „НЮ АМСТЕРДАМ" відходить 21. лютого.

До ГАМБУРГА $100. — Корабель „САКСОНІЯ" відходить 21. лютого, а „МОНГОЛІЯ" 25. лютого.

До АНТВЕРПІІ $65.—Корабель „ЛЯПЛЯНД" відходить 25. лютого.

До ҐДАНЬСКА $117.—Корабель „ОСКАР II." відходить 21. лютого, а „МЕКСИКО" 25. лютого до ҐДАНЬСКА впрост. Шифкарта на корабель „МЕКСИКО" Коштує лише $110.

Присилайте сейчас завдатки на зарезервоване місця.

ПОСИЛАЄМО гроші до краю по НАЙНИЗШІМ КУРСІ і з ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.

MORRIS ENGEL, Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ДОПИСИ.

BROOKLYN, N. Y.

Відозва до польського народу.

Встид і ганьба Вам, братя римо-католики! Ми, великий український народ, взиваємо Вас і просимо, щоби Ви здержали Ваші дикі орди, котрі рабують, мордують і насилують наше невинне українське населенне та загарбують наші землі, які до Вас не належать і не можуть ніколи належати. Ми Вашого не бажаємо, але свого будемо боронити до остатного. Ви католики, але палите католицькі церкви і мордуєте невинних наших священиків, мучите наших героїв, наших учених і провідників народних. Ви їх безвинних позамикали до вонячих вязниць та голих і босих морите. Чи то такий шляхотний та культурний польський народ? Колиб Ви були шляхотні люди і мали культуру, то Ви певно малиб і серце та не поступали би так дико з нашими сестрами і братами. Та які Ви католики? Дикий народ повстидався би того, що Ви робите. Ви український народ називаєте свиньми. Длятого то Ви є для нас дикими звірами і скаженими людоїдами. Ви всі однакові, без ріжниці, бо нас всіх називаєте гидкими словами. Ви нас називаєте свиньми певно длятого, що маєте звірський апетит нас поїсти. Ви хочете нас, українських католиків, зїсти. Ви наші українські села палите і рабуєте, а наші женщини насилуєте і мордуєте. Ви нас ріжете і Вам здаєть ся, що Ви добре робите. Але Ви, панове Поляки, дуже милите ся. Ви тим поступованнем нас, Українців, учите, як ми маємо потім з Вами поступати, щоби Вам відплатитися. І ми Вам той довг колись відплатимо. Ви назвали нашу українську Галичину Малопольскою, а то певно тому, що в Галичині є мало Поляків, бо там тільки український народ. Ті урядники, яких Ви поробили у львівськім і станиславівськім гарнізоні, неправно займають уряди, бо вони нам належаться.

Іван Бажан.

—o—

PERTH AMBOY, N. J.

Збори українських жовнірів.

Дня 1. лютого б. р. відбулися збори пертамбойських українських жовнірів, що служили в американській армії. На сі збори загостив бувший жовнір тов. Николай Левицький з Джерзи Сіти в ціли заложення другого відділу українсько-американських жовнірів. Збори заповіджено о. парохом в церкві. Зараз по Службі Божій в гали церковній зібралося чимало цікавих людий. Наш парох, о. Й. Чаплинський, пояснив, в якій ціли прибув т. Н. Левицький і представив його публиці.

Тов. Левицький забрав слово і в довгій промові обяснив всім присутним, в якій ціли він прибув до нас і яку користь се може принести українському народови. Дальше у своїй промові т. Левицький говорив, як другі народи організуються в обороні своїх братів і своєї вітчини. От поглянымо приміром на Жидів. Вони всі як один зорганізувалися в одно тіло, а всі ті, що були в армії Злучених Держав, домагаються, щоби тутешне правительство вставилося за їх народом та щоби запротестувало проти всяких погромів над їх родом в Европі. Вони навіть домагаються, щоби їм признано в Европі таке право, яке мають тут в Америці. І правительство не відкинуло їх домаганя. Каже, що всіми силами буде підпирати їх справу. Другі народи таксамо не сплять. Особливо ті, що були в армії Злучених Держав, ідуть слідами Жидів і організуються, щоби помогти свому народови і щоби визволитися зпід чужого ярма Айриші, Литвини, Вірмени і другі організуються, то чомуж ми, Українці, маємо бути позаду і стояти, заложивши руки та спокійно дивитись, як нашу дорогу вітчину, Україну, віддають відвічним ворогам Ляхам і другим і нас, Українців, не мають за людий, тілько за якусь розбишацьку банду? Я думаю, що нас, Українців, також немало було в армії Злучених Держав і в других державах аліянтів. Українці також дали своїх синів до боротьби за свободу поневолених народів. Але український нарід не має свободи й досі. Здається, що як наш нарід сам собі не здобуде свободи, то ніхто йому її не дасть і миротворці з Парижа нічого для нього не вділять. Вони не чують голосу просьби гнобленого народу. Український нарід, який боровся у світовій війні за свободу всіх народів, тепер має опинитися на двайцять пять літ в ляцькій неволи, бо так осудили миротворці в Парижи.

Дорогі товариші, бувші жовніри Злучених Держав! Організуйтесь по всіх містах і місточках, закладайте відділи українсько-американських жовнірів, організуйтесь і протестуймо всі рaзом до правительства Злучених Держав, аби се правительство признало Україну і щоби всі українські землі, які тепер находяться у ворожих ляцьких руках, були опорожнені, бо се не їх, але українська земля, а Ляхам зась до наших земель! Проч з Ляхами! Там у Варшаві їх Польща, а не на українських землях! Організуймось, як один стіймо за своїм і не даймо себе зневажати. Ми є також нарід жиючий, котрий хоче свободи і волі. Ми не є жадні розбишацькі банди. Як найскорше організуймось і протестуймо до правительства Злучених Держав, щоби воно заступилось і за українським народом, так як заступаєть ся за другими. Ми є також жовніри того краю, маємо право упоминатись і мають нам се право признати так як і другим.

Хай живе вільна Україна!

Теодор Півнак,
писар У. А. Ж.

Всі бувші жовніри з Перт Амбой і околиці, котрі ще не вписалися до відділу У. А. Ж., нехай зголосяться 15. лютого в гали церковній. — Михайло Гаврилко, предс.; Теодор Півнак, писар; Тарас Кацюба, кас.

ҐАРАНТІЯ 18.000.000 ДОЛЯРІВ
— ПІД ЯКОЮ —
Гроші ПОСПІШНИМ ПЕРЕКАЗОМ посилаємо
до ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ, ПОЛЬЩІ і инших країв після понизше даного курсу

МАРКИ ДО ГАЛИЧИНИ ПО $10.00 ЗА 1000 МАРОК.
ЛЕВИ ДО БУКОВИНИ ПО $20.00 ЗА 1000 ЛЕВІВ.

ВИСШЕ ПОДАНА ЦІНА ЗАКЛЮЧАЄ ПЕРЕСИЛКУ ПОСПІШНИМ ПЕРЕКАЗОМ. ПОЧТОЮ ВИСИЛАЄ СЯ ТАНШЕ.

УВАГА: ПОЗАЯК КОРОНИ В ГАЛИЧИНІ З КОЖДИМ ДНЕМ ДЕШЕВІЮТЬ, МИ ПОСТАНОВИЛИ ПЕРЕСИЛАТИ ЛИШЕ МАРКАМИ.

Уряди почтові в Галичині задержують доручене гроший нераз цілими місяцями, що викликує велике незадоволене серед наших Земляків. Висилайте грошеву поміч „ПОСПІШНИМ ПЕРЕКАЗОМ", а переконаєте ся, що в протягу трох тижнів гроші зістануть доручені. Не відкладайте з дня на день і посилайте ще сегодня а в відворотнім письмі отримаєте посьвідку, яка є добра на суму 18.000.000 долярів. Гроші на ощаду висилаємо до старо-краєвих банків по повисше сказанім курсі. Де би Ви не купували шіфкарту при відізді до старого краю, гроші пересилайте через нас, бо ми єсьмо найбільшим і найвідповідальнійшим посередництвом в цілім сьвіті. 18-20

БУКОВИНЦІ Хто має старі документи або листи з краю, то отримає пашпорт через 2 дні. Приходіть до виїзду на Родину.

ВИСИЛАЄМО КОЖДОМУ КАЛЕНДАР НА 1920 РІК БЕЗПЛАТНО.

Ми єсьмо Українці о чім сьвідчить наше родинне імя, яке знають сотні тисяч людий і довіряють міліони долярів.

TESLUK BROTHERS, 1106 O'FALLON ST., ST. LOUIS, MO. або **БРАТЯ ТЕСЛЮКИ** **TESLUK BROTHERS,** 200 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ТОВАРИСТВО ВИРОБУ УКРАЇНСЬКИХ МЕРЕЖОК
В ЗЛУЦІ З НАРОДНИМ ІНСТИТУТОМ
(People's Institute)
І СОЮЗОМ ШТУКИ В АМЕРИЦІ
(Art Alliance of America)

Товариство Виробу Українських Мережок бажає порозумітись зі всіми женщинами Українками, які хотіли би легко і корисно заробити вишиванем українських мережок у себе дома.

Се заняте є дуже поплатне і кождий, хто лише хоче працювати і заробляти, може його виконати: матері, дівчата а навіть калїки.

Звертаємо особливу увагу на се, що кождого дня від 2. до 5. години пополудни в Українськім Народнім Домі (Ukrainian Settlement), 217 E. 6-та улиця, Ню Йорк, находить ся інструкторка, яка видає і приймає працю та уділяє всяких поучень кождому, хто хоче навчитись сеї штуки. В дійсности се велика нагода для женщин, котрі при чистім і легкім занятю хотять добре заробити.

Як не можете самі явитись в Українськім Народ. Домі в Ню Йорку, то присилайте почтою взірці Вашої праці. По всякі инші інформації голосіть ся на адресу: 139c—

THE UKRAINIAN NEEDLECRAFT GUILD,

217 East 6th Street, New York City.

Американці дуже зацікавились сею українською штукою, так, що і з найдальших місцевостий приїзджають і дають великі замовлення. Щойно на днях приїхала Американка з Бостону в тій ціли. Тим робом чужинці щораз більше учать ся про нашу старинну культуру і симпатизують з нами.

ПОТРЕБА НАКОЛІСНИХ АҐЕНТІВ

щоб обїзджали і показували *RANGER "MOTORBIKE"* біцикль, зі всіма приборами, електричною лямпкою, трубкою, торбиною, штеляжом, збірником на знаряди, костер-гамульцем, захороною від болота, гумові обручі які не совхають ся. **Вибір 44 всіляких моделів,** краски і розмірів біциклів *"Ranger"*.

Легкі сплати на жадане з малою надвижкою понад спеціяльну гуртовну ціну готівкою. **Достава** на безплатну спробу на **30 днів. ОБРУЧІ,** лямпи, колеса, дрібні части по половині ціни. **Не висилайте гроший** але скажіть нам чого потребуєте. Не купуйте, доки не дістанете наших цін, условий і великого катальога даром. 20

CYCLE COMPANY,
Dept. G. 375, Chicago, Ill.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.
Потребуєте віслати нам лише 50 центів

Ослаблені мущини як також нервові, вістануть радикально і раз на все вилічені через ужите средства NOVO. 6 се, можна сказати, чудове средство, яке вилічило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли доляґає Вам нервове ослабленє, коли утратили силу, коли маєте меланхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу уринного, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то зістанете уздоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всілї уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сїм, що NOVO средство се дїйсно вдїлає, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, наколи пришлете нам свою адресу і імя, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплачене почтової пересилки і опакованє. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але компактний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лічене. Оферта є важна лише на ограничений час. Напишіть до нас безпроволочно, наміняючи часопись, в якій Ви читали се оголошене а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство.

Novo Company, Dept. 23,
BOX 4000, PHILADELPHIA, PA.

ПОЗІР! НОВІ КНИЖКИ!
Самі читайте і до старого краю посилайте!

До кождого найменьшого замовленя даємо календарик даром.

Синя фльота (повість)	$1.00
Соняшний промінь	80
Черниґівка	60
Борці за правду (А. Кащенко)	50
Запорожська слава (А. Кащенко)	50
Історія боротьби віри з наукою	1.50
Камінна душа	1.50
Розбійник Кармелюк (цілий)	2.40
Сорок тисяч миль під водою	1.00
Фільозофія соціял демократії	2.00
Кайдешева Сімя	60
Тайни цісарського двора в Відни	50
Грішники (роман)	80
Петрії Довбущуки	80
Гумористичний збірник	1.00
Словар чужих слів	2.00
Кухар, як варити і печи	1.00
Наука про управу землї	1.00

Календарі на 1920 р.

Кал. Укр. Голосу	60
Кал. Кан. Українця	60
Кал. У. Н. Союза	60
Кал. Р. Н. Союза	50
Календар „Січ"	60
Календар Січового Базару	50

Молитвенники, тепер з краю.

Бог Радость Моя, в скіряній оправі, з замком	2.50
Ангел Хоронитель, в скіряній оправі, з замком	2.00
Помилуй нас Господи	2.00
Ангел Хоронитель, в кістяній оправі, з замком	1.90
Помилуй нас Господи, в кістяній оправі, з замком	1.90

При замовленю не мусите посилати всї гроші наперед. Пришліть доляра в листі, а решту заплатите при отриманю книжок — так безпечнійше.

Всі замовленя посилайте на адресу: 17-28

SICHOWY BAZAR,

34 E. 7th STR., NEW YORK, N. Y.

ПОЩО ТЕРПІТИ

Величаві успіхи зістали осягнені через Електро-Медичні Х-Рей Методи. Пощо піддавати ся лікарській операції, коли Ви Можете бути лічені Електро-Медичною Терапією. Недуги жолудка, печінки і нирок як і пропуклину і гемороїди лічить ся без ножа. Нервові, вичерпані і немічні люди повертають до здоровля через Електро-Медичне лїчене. Віддаємось спеціяльно недугам мущин і женщин.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер щодня з вимком четвергів. В неділї і свята від 10. до 2. попол., напротив Мілітарі Парку при Бродвей улици. 15кс—

Dr. COLL, 27 Cedar Street, NEWARK, N. Y.

ПРИШЛІТЬ НАМ СВОЮ ФОТОГРАФІЮ

Так просять кревні і родичі в краю своїх дітий в Америці. Чому маємо їм сеї приємности відмовити. Зайдіть в

ЗАВЕДЕНЄ ФОТОГРАФІЧНЕ
B. BRAWERA,
УКРАЇНСЬКОГО ФОТОГРАФІСТИ
87 AVENUE A, NEW YORK
межи 5-ою і 6-ою улицею

МАЛІ ФОТОҐРАФІЇ ПОБІЛЬШУЄ ДО ЯКОЇ НЕБУДЬ ВЕЛИКОСТИ І ПО УМІРКОВАНІЙ ЦІНІ.

ТАКОЖ ВИРОБЛЯЄ ФОТОГРАФІЇ ДО ПАШПОРТІВ.
(Не має ніде ніяких агентів). 148c—

ПІД УВАГУ ПОДОРОЖУЮЧИХ

THE CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK розпочав тепер полагоджувати грошеві пересилки з повною банковою порукою до всіх частий сьвіта, почтою або драфтом, пересилаючи гроші протягом трох або чотирох тижнів а каблем протягом до трох днів по найтаньших денних цінах виміни.

ПАШПОРТИ ДІСТАЄМО для осіб, котрі хотять їхати до Галичини і Польщі в двох тижнях, до Югославії, Румунії і Італії в 24-ох годинах, до Чехо-Словакії, Угорщини, Німеччини і Німецької-Австрії від трох до чотирох тижнів, коли доручите нам Ваш старий пашпорт і чотири неоправлені фотографії, не більші як 3 через 3 цалї.

ТИКЕТИ КОРАБЕЛЬНІ продаєсь до і з усїх частий сьвіта по біжучих цінах. Коли Ви хочете спровадити родину або приятелів з якогось краю Европи до Злучених Держав, ми радо поможемо Вам дістати для них пашпорт і всї потрібні подорожні документи. Карти корабельні резервуємо за одержанем малого депозиту.

ЧУЖОКРАЄВІ ГРОШІ І БОНДИ ЛІБЕРТИ у всяких цінах купуємо і продаємо по найтаньшім денним курсі.

ПОРАДУ ДАЄСЬ безплатно для осягненя дозволу на вїзд і оплати податку доходового.

КОЛИ ХОЧЕТЕ заощадити Ваші тяжко запрацьовані гроші, зверніть ся вперед до нас у всіх справах відносячих ся для добра Ваших інтересів, а ми радо обслужимо Вас всякими інформаціями зовсім безплатно. — ПИШІТЬ ДО НАС СЕЙЧАС.

THE CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK,

69 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

ПЕРША ЧИСТО
УКРАЇНСЬКА ЕКСПОРТОВА КООПЕРАТИВА
Філїя: American Express Company,

Пересилаємо гроші поспішними спеціяльними переказами платними в банках в Галичині. ҐАРАНТІЯ 18,000.000 ДОЛЯРІВ під якою висилаємо гроші спеціяльними переказами платними за океаном.

Не чекайте але пишіть до нас як вислати гроші аби Ваша Родина отримала за три до чотири тижні. Ви самі в листі вишлете їм і на жадане особисте чи писемне вислана квота буде виплачена Вашим рідним без застереженя в визше згаданих банках.

ПИШІТЬ ДО НАС ПО ВСЯКІ ІНФОРМАЦІЇ. ІДУЧИ ДО ДОМУ ЗАЙДІТЬ ДО НАС І СПИТАЙТЕ ДЕ ПЕВНО І ТАНО ПЕРЕСЛАТИ ГРОШІ, КУПИТИ ШІФКАРТУ, ВИСЛАТИ ПАКУНОК.
ПИШІТЬ ДО НАС У ВСЯКИХ СПРАВАХ, А ОТРИМАЄТЕ ЧЕСНУ І ДАРЕМНУ ПОРАДУ.

Ukrainian Export Cooperative Company,

318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ

регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись MIDY

Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-го пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На НОВЕ і дуже практичне ШИЛО.

Тим шилом можете направляти всяку річ, на прчеревики, упряж і т. п. Воно шие дуже скоро і міцно так як машина. Висилаємо за $1.00 і додаємо 25 ярдів шевської дратви, тоненької і міцної за дармо. Осібні голки можете дістати у нас по 10 цнт. за штуку з дратву по 15 цнт. за звиток. Витніть се оголошене і залучіть 30 центів в почтових марках (Stamps) а при отриманю доплатите рецту або відразу залучіть $1.00 і вишліть до: 144вс—

PEOPLE'S SUPPLY CO., Sta. D., Box 51, Dept. 93. NEW YORK, N. Y.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелізниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ. (Принимаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 6—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЄ

Терпів два роки, а тепер може вже працювати. Уважав, що дальше лічене є лише втратою часу і гроший.

Я терпів через два роки так, що часто не міг робити і мій стан здоровля дійшов до того, що я попав у зневіру про можливість виліченя. По прочитаню лічничої методи д-ра Ганнона, я рішив ся його відвідати. Я зістав там підданий спеціяльному застрікуваню крови, відповідно до вимог моеї недуги, і протягом місяця мій стан поліпшив ся так, що я можу знов працювати. Я пишу се в доказ моеї вдячности за те, що він здїлав для мене.

F. WAGNER,

128 Palisade Ave., Bogota, N. J.

13-го падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь ново повсталу або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціялісти прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціялиста. Одна візита в моім офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослаблене, кровні і скірні недуги, мячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болі невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ВАШКІРНІ ВСТРІКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦИЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET

Напроти Tammany Hall, New York.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

[illegible] Вейний почекальний покій.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

М. Евшан (Микола Федюшка). Невмолима язва пошести, яка десяткує ряди української придніпрянської армії, не щадить і найкрасших одиниць та забирає нам холодними руками світочі української духової культури. Дня 23. падолиста м. р. умер у Запасній Лічниці ч. I. у Винниці М. Евшан, якого правдиве імя Микола Федюшка.

Покійний (ур. в с. Войнилові в Галичині) ще в часі гімназійних студій брав участь у видавництві „Молода Україна", працював в гімназійних тайних кружках та вів поосвітну роботу в Станиславівщині. В українському академічному житті брав живу участь і був одним із духових провідників в „Академічній Громаді". В свойому часі був бібліотекарем Наукового Тов-а ім. Шевченка, де поклав великі заслуги над фаховим улаштованнем бібліотеки. Був сталим співробітником „Л. Н. Вістника", „Шляхів", „Діла". Коли український народ станув до борби за визволення рідного краю від ляцьких гнобителів, Покійний не замкнувся у свойому кабінеті письменника, але станув в рядах української армії, як поручник.

Зі смертю Евшана прямо незаступиму втрату понесла українська літературна критика, в якій Покійний поклав величезні заслуги, прикладаючи до творів української літератури сю міру, яку виробила новітня европейська думка. В творах І. Котляревського (Збірник „Птопа", Харків 1909) Б. Залеского (Б. Залеский і Україна Л. Н. Вістник, 1912. II), Федьковича (Федькович) в світлі нових матеріялів, Л. Н. Вістник, 1911., IX), Івана Франка (Іван Франко, Л. Н. Вістник 1913. IX). Покійний критик шукає цінить не тільки принципи правди й добра, але й краси. Стоячи на грунті естетичного напрямку, — його потягають більш молодші письменники як: М. Чернявський, Б. Лепкий, Ольга Кобилянська, Василь Стефаник, А Кримський („Під прапором мистецтва", Київ 1910). Гриць Чупринка (Л. Н. Вістник 1911, XI), Леся Українка (Л. Н. Вістник, 1913, X.).

В усіх своїх критичних студіях Евшан широко розсунув рамці українського письменства і, як хотів Драгоманов, стояв „сильно ногами й з серцем на Україні, а держав свою голову в Европі". Евшан, як літературний критик, се на українському грунті безперечно нова поява, витвір нової европейської літературно-критичної думки.

Все українське громадянство і стрілецтво, яке знає Покійника з часів Його викладів і відчитів з часу українсько-польської війни, в яких Він вказував належний шлях у визвольній боротьбі, здрігається на вістку про Його передчасну смерть.

Прощай Чесний Працьовнику і Товаришу! Твоя невтомима праця і Твої ідеали будуть нам все присвічувати у нашій визвольній боротьбі, яка — ми певні сього — принесе волю Народови, що Його Ти так дуже любив — В. Т. П. — („Козацький Голос", ч. 56.).

Микола Щуровський, сотник Галицької Армії, учитель української гімназії в Рогатині, б. Командант Запасного коша 24. п. п. в Коломиї, повітовий командант в Городенці, референт Пресі і Пропаганди при II. Гал. Корпусі й пр. помер дня 24. падолиста м. р. у Винници на пятнистий тиф, переживши 38 літ.

Любий товариш, добрий учитель примірний жовнір, щирий робітник на народній ниві, правдивий син Неньки-України, — спочив на віки, далеко від Своєї Рідні. — В. П. П.

Др. Тадей Яцик, сотник Галицької Армії, Санітарний шеф І-го Гал. Корпуса, помер в падолисті м. р. на пятнистий тиф.

Покликаний на високе становище серед так тяжких санітарних відносин, боровся з великою самопосвятою, єднаючи собі похвальні признаня не лишень своєї команди, але також Стрільців. Боровся так довго, доки тифови не удалося поконати його, одного зі своїх найтяжших ворогів. — Помер, як герой, н аслужбі для добра й щастя Вітчини. — В. П. П.

Михайло Файфер, слюсар зелізничої огрівальні, голова організації українських зелізничників у Львові, бувший основатель і голова тов. „Воля" і Місцевого Комітету УСДП. в Станиславові інтернований, помер на пятнистий тиф в епідемічному шпиталю на Клепарові у Львові в ночі з 23. на 24. грудня м. р.

Галя з Літинських Чорномаз, упокоїлась по короткій і тяжкій недузі дня 25. грудня, 1919 р. в 21 р. життя в Телячім.

Теодор Москва, зелізничник, член місцевої групи українських зелізничників у Львові, помер в Підберізцях, в грудні м. р. в 37 році життя. Незвичайно інтелігентна та свідома одиниця, всіми силами старався здобути для організації українських зелізничників та для партійної преси як найбільше прихильників. Від основання організації не було дня, щоби тов. Москва не зайшов до її льокалю; не було справи, якою не інтересувався би. Помер ненадійно на селі, в домі свого батька, полишаючи жінку і двоє малих дітий.

Теодор Михайлів. Недавно тому подали українські газети коротку замітку, що 25. грудня м. р. помер як жертва тифу в Бригідках у Львові хорунжий української армії Михайлів. Памяти сего чоловіка і борця за волю й свободу свого народу належиться більше слів спомину. Михайлів уродився в селі Горбачі, коло Щирця, в львівському повіті. По укінченню місцевої двоклясової школи не перестав далі вчитися. За ощаджені на панському фільварку гроші купував книжки і пильно вчився далі, набуваючи з часом богато знання з природних, суспільних і політичних наук. Як старший хлопчина переводив організацію села, нищив москвофільство в рідному і околичних селах. Заложив у селі „Просвіту", крамниці, молочарню, зорганізував товариство „Січ", яке в часі війни перетворилось в Українських Січових Стрільців і дав українській армії значний контінгент знаменитого і свідомого жовніра. Його то заходами здвигнено в Горбачах памятник Шевченка. Світова війна покликала його сперше в ряди австрійської армії, а відтак перейшов він до У. С. С. де геройськими чинами з простого жовніра дійшов до степеня старого десятника. Події 1. падолиста, 1918, застали його дома. Поспішив до Львова, а коли Українці були змушені до уступлення, зістав призначений яко штабовий десятник до генерала Павленка. Та тут йому затісно, він рвався на поле бою, на фронт, і з весною 1919 р. вів завзяті наступи в корпусі Бізанца на відтинку Любінь Великий-Ставчани, а при відвороті української армії зпід Львова в червні м. р. хоронив як самостійний комендант відділу свій корпус, причім попав в селі Демня в польську неволю. За розстрілянне польського ксьондза Чарніка з Пустомит, якого висші власти військові, імовірно за шпіонажу, засудили на смерть, а виконання засуду поручили Михайлову, став перед польським трибуналом у Львові, в літі 1919. Засуджено його на смерть, одначе трибунал зараз на тайній нараді ухвалив замінити кару смерти на досмертну вязницю. І тут в Бригідках, заразившись тифом, помер в пошестнім шпиталю при улиці Янівській.

В НАЙМАХ У СУСІДІВ.

На днях покінчив життя визначний артист польських сцен Михайло Пінчук — Шоберт. Був одним з того невеличкого гуртка, для якого мистецтво було одиноким коханням, який жив для штуки — в голоді й холоді. Се був уроджений трагік, незвичайно богато вивінуваний природою, а совісна праця і буйний талант зробили його одним зі світочів польської сцени. Знали його всі польські столичні театри. Любов Софокля, Шекспіра, Кальдерона і Словацького. Ціле життя трудився. Знав вісім мов і сотки, сотки роль. Був потрясаючим Едіпом царем, був незабутній як Яго в „Отеллю" і був незрівнаний як Король Лір..."

І пішов шляхами Короля-Ліра; покінчив життя в заведенню для божевільних...

А був то наш чоловік, Українець з роду, син неграмотних українських селян з одного з підльвівських сіл. І ніколи не відрікся свойого походження, свойого роду. Тверде мав життя. Вітер сипав йому щеро піском в очі, Та не зігнувся в життю ніколи; повалився як громом розбитий дуб.

В минувший понеділок рано відбулися похорони покійного Пінчука-Шоберта при численній участи людей з польського артистичного світа. Над могилою зібрався й поважний гурт Українців. Після відправленої панахиди попращав покійного режісер польського міського театру Г. Барлінський, підносячи в своїй незвичайно теплій промові великі прикмети покійника як товариша і як артиста.

Залунала похоронна пісня, співана хором „Українського народнього театру", а іменем українського артистичного світа промовив Ст. Чарнецький ось так:

Нехай в останнє одібється об стіни тої домовини і моє слово, як вираз почувань, що звели нас всіх на сьому пристанку, з якого відїзджається — кращий світ.

Перед двома днями розійшлася сумна вістка, що не стало між живими артиста польських сцен Михайла Шоберта і нині поруч польських товаришів праці стає при його могилі й український засумований гурт.

Бо соломяна криша української селянської хати була його родинним гніздом, сам він за життя гордо й з піднесеним чолом говорив всім, що він українська селянська дитина. І се горде почуття мужицького сина вело його в життю, кріпило й бодрило на твердій дорозі акторської слави, на якій так часто доводилось йому кервавити ноги об придорожне каміння. А йшов він тою дорогою як вихор і буря; мав над собою проміння звізду великого таланту, ніс в руках смолоскип такої негасаючої любови для театру й штуки, якій віддав все, чим його наділила доля.

Безщасні відносини нашого артистичного життя були причиною, що не було для него місця серед нас. Пішов в зарані літ служити польській штуці і служив їй вірно, чесно і достойно до смерти. І ось замкнулось знов одно українське серце в польській домовині, а з ним і завершалася немов послідня ява тихої, безголосної трагедії, життєвої трагедії ще одного з тих, що малим хлопцем, в обідраній свитині виходили з рідного села у світ шукати хліба і скоротали вік в наймах у сусідів...

Та хоч як зрісся був покійник з польською сценою й з польською штукою, якій служив все своє життя, його думка все рвалася до нас; український театр був його мрією й сердечною журою. То й відчуваючи наближаючийся захід свойого сонця сподівався так ще недавно в крузі своїх найблищих другів з послідного свойого бажання, з послідної своєї мрії: заграти раз в життю на українській сцені.

Та не судилося. Зійшов зі сцени по роках совісного труду великий, глибокий артист, зійшов мимо всего непережитий, як і незігнений стояв в життю, мов велетень-дуб, якому не давали ради ні злі вітри ні хуртовини.

І коли нині польська суспільність пращає в нім великого заслуженого артиста, нам приходиться розлучитися з добрим другом, з щирим приятелем нашої сцени і з вірним сином тої безщасної землі, що стільки вже своїх дітей пустила в світ — у найми до чужих.

Пращайже наш добрий незабутній друже! Пращай безщасний, утомлений королю Ліре!

Від життєвого гамору, від злого світа і людий, серед яких блукав ти в останні дні з розбитим серцем і розсіяними думками, серед яких волочив ти по землі свої окрівавлені крила — відходиш в країну добре заслуженого спочинку. То й прийме тебе в свої добрі обійми твоя рідна українська земля, пригорне тебе як добра мати утомленого сина, що вернув з далекої мандрівки, — а наш щирий, глибокий жаль поведе тебе зоряною дорогою — перед престол Всевишнього!

ПАТЕНТИ
БЕЗПЛАТНА КНИЖКА

Пишіть днесь по мою українську книжку з цінними інформаціями а патентах і винаходах. Пишіть а я вишлю ту книжку

БЕЗПЛАТНО

Я маю 30 ЛІТ ДОСЬВІДУ яко патентовий адвокат і кожда справа в моїх руках отримає найліпше і найскорше залагоджене.

Пишіть днесь по українськи до свого патентового адвоката:

A. M. WILSON,

REGISTERED PATENT ATTORNEY,

810 Victor Bldg., WASHINGTON, D. C.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

NEW YORK, N. Y.

Заходом **Укр. Музичного Кружка Товариства „Поморяни"** відбудеться **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в суботу, дня 14-го лютого 1920 р. в Liberty Hall,** 255-7 East Houston St., New York, N. Y. Початок о годині 7.30 вечером. Вступ 30 центів. Буфет власний. Музика власна. 20

NEW YORK, N. Y.

Українське тов. „Теребовельська Поміч" відограє пораз перший **в неділю, дня 15. лютого 1920 р. „СВЕКРУХА ЕВДОХА",** сценічна комедія в 3-ох діях в гали Народного Дому, 217 E. 6th Street, New York, N. Y. Початок о годині 7.30 вечером, Вступ: $1.00, 75 і 50 центів. **По представленю забава з танцями.** 19-20

NEW BRITAIN, CONN.

Тов. співацьке Боян відограє **в неділю, дня 15. лютого** о годині 7.30 вечером в Українській гали при 189 Норт стр. **„ДУШОГУБКА"**, драма в 4. діях. Управитель: учитель Л. Угрин. 19-20

McKEESPORT, PA.

Аматорський Кружок відограє театральне представлене **„НАТАЛКА ПОЛТАВКА",** оперета в 3. діях, з орхестрою і бандою в Словенській гали на **White St. в неділю, дня 22-го лютого 1920 р.** Початок о годині 7.30 вечер. Режісер П. Кольонський. Дірігент орхестри і банди П. Шнайдер. 20-21 КОМІТЕТ.

LABOR LYCEUM

6th AND BROWN STREET,

PHILADELPHIA, PA.

ЗВІСНА

З НЮ ЙОРКУ

поставить пораз другий в Філядельфії слідуючі штуки:

В СЕРЕДУ, 11-ГО ЛЮТОГО

НАЙМИЧКА

драма в 5. діях, Тобілевича.

В СУБОТУ, 14-го ЛЮТОГО

СТО ТИСЯЧ

комедія в 4. діях, К. Карого.

Приймає участь вся трупа, першоклясні танцюристи і великий хор. Початок кождого представлення о годині 7.30. Ціни місць: $1.00, 75 і 50 центів. 16-20

ВІЧА І ЗБОРИ.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Дуже важний мітінг в справі **школи і Народного Дому** відбудеться **в неділю, дня 15. с.м. о год. 6-ій вечер** в парафіяльнім домі під ч. 69 Grand St. Запрошуєсь на сей мітінг представителів всіх місцевих братств і сестрицтв.

КОМІТЕТ.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подається до відома місцевим і позамісцевим членам тов. „Любов", від. 45. що мітінг відбудеться дня 15. лютого в домі тов. Ам. Горожан під числом 822 Н. Френклін ул., о годині 2-гій пополудни. Проситься членів, аби точно явилися на означений час. Хто з членів без важної причини не прибуде на мітінг, буде караний після статута товариства. Кождий член У. Н. Союза одержить на тім мітінгу календар, тож приходіть і приведіть кандидатів до товариства і до У. Н. Союза, бо се послідний місяць, в якім принимається за половину вступного до У. Н. Союза, а до товариства після статута. — Т. Малик, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4. повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 14. лютого с. р., о годині 8-мій вечер, в гали У. Н. Дому під ч. 72 Моріс ул. На сім мітінгу кождий член обовязаний явитись, бо буде роздаватись календарі У. Н. Союза. Котрий член не заплатить свою місячну вкладку, буде суспендований з братства і У. Н. Союза.—М. Смакула, секр.

CORRECT ENGLISH

HOW TO USE IT

A MONTHLY MAGAZINE

$2.50 THE YEAR

Send 10 cents for Sample Copy

— to —

CORRECT ENGLISH PUB. CO.,

EVANSTON, ILLINOIS

ХТО ХОЧЕ ДІСТАТИ ПАШПОРТ

до краю, най зголосить ся на понизшу адресу а дістане до 30 днів. 11-22

НАШЕ БЮРО

ПЕРЕСИЛАЄ ТАКОЖ ГРОШІ

до Галичини і сусідних карів.

GLOBE FOREIGN EXCHANGE,

1433 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

близько 75-ої улиці

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ!

1) Фарма 36 акрова, одна миля від міста і ставу, нові забудованя, 22 акри винограду. Ціна $3600, вплата $1200. 2) Фарма 218-акрова, гарні великі забудівля, 125 акрів ліса, 4 акри саду, всі машинерії, 16 коров, 3 коні, 136 курий, земля чорна. Ціна за все $8.500, вплата половина. — Маю до 50 инших фарм. Пишіть по цінник і мапу. 20-23

S. R. MORANSKI,

Box 36, Bath, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. —ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ІНФЛЮЕНЦА

З поворотом епідемії „Флю" виростає небеспека. Захороніть себе і вашу фамілію через ощадне пильноване вашого здоровля. Першими симптомами є заслезене очий, роплене з носа, біль в плечах, голови і мязий, дрощі, горячка і загальне ослабленє. Як заохорону ми поручаємо слідуюче: На полокане горла і до встрікуваня носних дірок є найліпше **Северів Антісепсоль,** уживаючи одну часть до трох частий теплої води. В випадках перехолоди або горячки, а навіть по першім пчихненю, ужийте одну або дві **Северові Таблички проти перестуди і хрипки** і повторюйте се що три години, доки не дістанете розвільненя. Коли при сім маєте кашель, беріть **Северовий Бальсам** на лехкі. Ляжте до постелі, аби добре випотити ся і випийте горня якого гіркого напою. Добре прикрийте ся. Коли не буде полекші в протягу дня, покличте лікаря і поступайте після його інструкцій. Ті лікарства поможуть вам забезпечити себе проти тої хрипки, тому ви повинні мати їх завсіди під рукою. До продажи по всіх аптиках по слідуючих цінах:

Северів Антісепсоль, 35 центів і 2 центи податку.

Северові Таблетки від перестуди і хрипки 30 ц. і 2 ц. податку.

Северів Бальзам на легкі 25 і 50 цнт. і 1 або 2 цнт. податку.

Колиб не могли купити їх у вашого аптикаря, замовляйте просто від: 15с—

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ ТЕПЕР ДО КРАЮ

ПОКИ КУРС ЇХ Є ЄЩЕ НИЗЬКИЙ.

130 ГАЛИЦЬКИХ КОРОН ЗА $1.00

спеціяльна рата на великі квоти з даремною пересилкою телеграфом. 11—

ШИФКАРТИ І КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА

помагає в добавленю всіх документів подорожи під ПОРУКОЮ.

ДАРОМ

Всі інформації о виїзді, виготовленю всіх документів подорожи і найскоршої висилки гроший.

S. DE VITA

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ.

2105 FIRST AVE., DEPT. S. 1, NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю, нехай зверне ть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Пошукую **ГРИЦЯ РУДЕК,** з села Гладки, повіт Тернопіль, Галичина. Перебував в Дітройт, Міш. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ROZALIA STASZKO, 152 Port Ave., Elizabethport, N. J. 19-21

Пошукую своїх краянів і краянок: **Катерину Шпунт, Марію Статкевич,** доньку Теодора, **Михайла Тимчук, Федора Дудчак, Івана Петранчук,** та прочих краянів та краянок з Буковини. Прошу зголосити ся до: JOHN TORAK, Box 300, Moline, Ill. 19-21

Пошукую свого брата **ФЕДОРА РОМАНОВИЧА,** з села Крихова, повіт Жидачів, Галичина. Має перебувати в Клівленд, Огайо. Такамо пошукую свого товариша **ПЕТРА ҐАЗДІЯ,** з Копичинець, повіт Тернопіль, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: MICHAEL ROMANOWICZ, Box 102, Bretz, W. Va. 20-22

Пошукую в важній справі **МАРІЮ ТКАЧ,** з села Татари, повіт Самбір, Галичина. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: DMITRO SAWCZYN, 311 Emmett St., Phoenixville, Pa. 18-20

Пошукую ІВАНА ОГРИЗЛО, котрий перебував 1917 р. в Сифтон, Ман., Канада. Відтак змінив місце побуту. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: ANDREW OGRYZLO, 2443 East 29th Street, Lorain, Ohio. 18-20

Пошукую свою сестру **АННУ ДІДУР** з Романівки, повіт Тарнопіль, Галичина. Перед 8-ма роками прибула до Америки. Хтоби про ню знав, або вона сама зволить зголосити ся до: TANAS DIDUR, 2219 Pearl Street, Philadelphia, Pa. 18-20

Пошукую моєї жінки сестру **НАЦЬКУ РУДАВСЬКУ,** з села Вільки, повіт Сянік, Галичина. Так само де є **ВОЙТКО БУЧКО,** з села Страхутини, на Руській Дімбрівці, повіт Сянік, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: WASYL BATALIK, Central Tube Co., Chuk 233, Ambridge, Pa. 18-20

Пошукую свого брата **НИКОЛУ ГОЛИК,** з села Королівки, повіт Заліщики, Галичина. Перебував в Едмонтоні, Канада. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: JOHN HOLYK, Northampton, Pa. 18-20

Пошукую АНДРЕЯ ЯКУБОВСЬКОГО, з села Дудиниці, повіт Сянік, Галичина. Перед трома роками перебував в Ботлер, Па. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: NICOLAS KOLODIY, 920 South St., Avoca, Pa. 18-20

Пошукую свого шваґра **ВАСИЛЯ ВИЛЯНИКА,** з села Підпечари, повіт Товмач, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: PHILIPH SWORAK, Box 55, Scottdale, Pa. 19-21

Пошукую свого краяна **ІВАНА КРАВЧАК,** з села Ляшки Муровані, повіт Старий Самбір, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: MARIA MYKYTA, 1007 Pelton Court, Cleveland, O. 9-21

Пошукую свого тестя **МАКСИМА ЛИШИҐАНИЧ,** з села Хривт, пов. Ліско, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: ELIAS LYSZYGANYCZ, Box 142, East Yoyungstown, Ohio. 19-21

Пошукую свого дядька **ІВАНА СТАРИКА,** або тітку **ТОДОСЬКУ СТАРЕК,** з села Задвишівки, пов. Скалат, Галичина. Мають перебувати в Ню Йорку. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: JOHN ZAJAC, P. O. Box 253, Herkimer, N. Y. 19-21

ПОШУКУЮ мешканя в осібній кімнаті, ясній, фронтовій, при українській родині, враз з харчом і пранем в околици Grand St., Newark Ave. або між 1-ою а 3-ою ул. Буду платити тижнево або після угоди. Зголошеня просить ся слати до: JOHN BYCH, 209 E. 21st St., New York, N. Y. 20-22

Пошукую свою сестру **МАРІЮ МАХНО,** з села Дубна, повіт Ланцут, Галичина. Давнійше перебувала в Ню Йорку. Хтоби про неї знав, або вона сама зволить зголосити ся до: JACOB MACHNO, Box 59, Send Ave., Riverhead, N. Y. 20-22

Пошукую свого краяна **НИКОЛУ СОЛОДЮК,** з села Чортовей, повіт Городенка, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: PAUL SYRHANIUK, 412 So. William St., South Bend, Ind. 20-22

Пошукую СТЕФАНА СТЕЦИКА, з Вижлова, повіт Стрий Галичина, котрий оженив ся в Турці над Стрийом. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся в важній справі до: JOSEPH STECH, 118 Perrin Street, Auburn, N. Y. 20-22

Пошукую в важній справі **ЯВДОКІЮ І ЗОНЮ ЧАБАНОСКИХ,** зі Скали, повіт Борщів, Галичина. Мають перебувати в Ню Йорку, Н. Й. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: GEO. BADERIAN, 173 E. 33rd St., New York, N. Y. 20-22

Пошукую свою доньку **МАРІЮ ЛІВІЦЬКУ,** замужну Качмарська, з села Жалотин, повіт Добромиль, Галичина. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: SENKO LIWICKI, 681 Princeton Street Palmerton, Pa. 20-2

Повідомляю отсим всіх моїх краянів з села Чорна, повіт Ліско, Галичина, що моя теперішна адреса є: ALEX MUL, Jumbo Mine, Kennecott, Alaska. 18-20

Де є **АНАСТАЗІЯ ГУК,** з села Лиса, повіт Підгайці, Галичина. Хтоби про неї знав, або вона сама зволить зголосити ся до: WASIL PSZENICHNIAK, 608 E. 13th Street, New York, N. Y. 18-20

ПОТРЕБА колодіїв до фабрики новиих комерціяльних самоходів. Голоситись: KOTERBA, 1447 Unionport Road, близко Westchester Avenue, Bronx, New York City. 18-1

КИШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАРИК на 1920 р., в дуже гарній оправі з масою інформацій про закони Америки і означенем свят цілого року та місцем на записки коштує **всего 25 центів,** 5 штук за $1.00, з додатком **мапи Галичини в українській мові.** 14с23

Треба агентів.

INTER. SALES CO., Dep. S, Sta. D, Box 122, New York, N. Y.

На продаж ВІНДОКЛІНЕРСЬКИЙ БІЗНЕС, дохід $400.00 місячно в зимі. Причина продажи — перехід в инший бізнес. Пишіть до: 16-22

А. ФИЛИПЧАК,

Box 24, Rome, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

36-акрова, орна і урожайна земля, добрі будинки, досить води. Ціла фарма добре обгороджена. Сусіди довкола — Українці і Славяне. По близші інформації удайтеся до властителя: MIKE WERCHOLAK, 108 Division Ave., Brooklyn, N. Y. 20-5

ЮВІЛЄР

Різдвяні дарунки. Співні машини і українські рекорди. Ми продаємо на сплати. 142св-

Пишіть по український каталог.

H. FRIEDMAN,

158 Ferry Street, Newark, N. J.

ХУСТКИ

посилайте або беріть з собою до старого краю, бо там нема. Маємо великий вибір хусток зимових і літних. Ціна їх як слідує: 153—

Хустка з волочки, біла, 46x46 цалів	$ 3.00
Хустка з волочки, біла або чорна, 60x60 цалів	5.00
Хустка велика, вовняна 2x2 ярди	7.00
Хустка велика, зимова, до завиваня	10.00
Хустини літні, білі, по	2.00
Хустини літні, чорна або бронзова з френзлями	4.00

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th St., bet. 1st and Ave. A, NEW YORK, N. Y.

ЛІКАРСТВА АПТИКИ
СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$5.00
Бользам на подвигане в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.0[illegible]
Пігулки на конвульсії	5.0[illegible]
Кроплі до очий від запаленя	2.0[illegible]
Лік на Солітер	5.0[illegible]
Порошок до усуваня волося з лиця і тіла	1.0[illegible]
Волосоріст до пороcту чорного волося	2.0[illegible]
Вусоріст до пороcту довгих вусів	1.0[illegible]
Пілюли від ріматизма і простуди	3.00
Масть до натираня від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.0[illegible]
Пігулки до очищеня жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.0[illegible]
Масть на прищі, коростиі лишаї	2.0[illegible]
Геркулес, до скріпленя сил і апетиту	2.0[illegible]
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.0[illegible]
Бальзам до очищеня зіпсутої крови	3.0[illegible]
Пігулки від болю голови	2.0[illegible]
Порошок на пітніючі ноги	1.0[illegible]
Лік від гемороїдів	2.0[illegible]
Масть до катру в носі	1.0[illegible]
Кроплі до болю зубів	1.0[illegible]
Лік проти болю в горлі	1.0[illegible]

Окрім всїх тих ліків, що тут подано, маємо всякі другі ліки против всіх хронічних і задавнених хороб. За всі наші ліки даємо повну нашу гарантію. Пишіть по катальог.

Хто пришле відразу 10 дол. на ріжні средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моні-ордери на гроші належить адресувати до: 147чс—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,

Dept. D.

CARLSTADT, N. J.

ДР. СПІЛЛІНҐЕР

153 East 18th Street, NEW YORK CITY.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: В понеділки, середи і суботи від 9. рано до 8. вечер. В инші дні приймає ся за попереднім порозумінєм.

ВИ ПОВИННІ ЗНАТИ АНҐЛІЙСЬКИЙ ЯЗИК!!!

Сумно приходить ся жити такому, що не знає язика єго краю, де він жиє; хто вмісто свого імена, ставить хрестик. Таких людий найдесь много серед українсько-американської колонії. Перед непсьменним чоловіком замкнені всі двері. Однак сему легко запобічи. Ми представляємо кождому нагоду вивчити ся анґлійського язика при помочи кореспонденцій (почтою) в часї трох місяців. Вашим невідкличним довгом є скористати з сеї нагоди. Напишіть-же до нас сейчас по нашу пробну лекцію, яку висилаємо по одержаню 10 цит. (можна марками).

First American Preparatory School,
DEP. 46, 525 W. 47th STREET,
NEW YORK, N. Y.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ

ГРОШІ до Европи

або спровадити кого з родини тут до Америки;

Коли хочете віднайти своїх близьких, з котрими Ви затратили звязь, або коли хочете післати їм поміч річами і продуктами, коли хочете продати або купити 12-23

КОРОНИ

рублї, марки, облїґациї і другі цінности; коли Вам потрібна в чім небудь правна поміч, то звертайте ся прямо (особисто або письменно) до:

UKRAINIAN BUREAU,
25 DELANCY STREET,
NEW YORK, N. Y.

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично викінчені портрети найгарнійших женщин в рікних займаючих позах, також опис секретної книжки, містячої около 500 образків мущин і женщин в дуже займаючих і наукових позах, як також каталоґ легких до виконаня штук маґічних і много цікавих а Вам незнаних новостий. Читателю не зволїкай, але пиши сейчас, залучаючи 6 цит. на пересилку. 151св—

M-s I. PIASECKA,
201 E. 10th St., New York, N. Y.

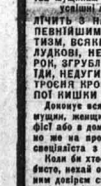

ДО ХОРИХ ЛЮДИ ПО ВСІХ ВАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціялїст зі старого краю

вилучує всіх терпячих Українцїв, тих мущинами як і женщинами свої успішні лїкарські услуги.

ЛЇЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКРІНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнтів, свідливо не на провлуканцї, при помочи спеціялїста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним докладом свою недугу, а дістане совісну і безплатну раду.

На відповідь залучить коч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Пертамбойські Українцї купили собі свою власну реальність і хату.

При головній улици (Стейт стріт) в Перт Амбою, Н. Дж., лежить красна реальність (12 лотів), на якій є подудована галя, в котрій поміститься ся вигідно понад 2.000 осіб. Цїлу сю реальність враз з галею закупила українська громада в Перт Амбою за суму $16.300, а окремо заплачено за внутрішну обстанову в галї і театральні декорациї $1.150. У сїй галї відбуваються тепер ріжні театральні представленя, концерти, балї, віча і т. п. народні сходини. Сї галя є одиноко в дотичній стороні міста і тому вона має великий попит поміж ріжними народностями, які сю галю густо-часто винаймають. Для місцевих Українцїв є ся галя своєю рідною хатою, в якій нормується духове житє цїлої громади.

Дня 4. сїчня б. р. відбулося торжественне отворенє сеї української хати. У тім торжестві брала участь цїла українська громада, на чолї із шкільною дїтворою та місцевими товариствами. Були палкі промови і гарні хорові продукциї. Цїле се торжество подобалося незвичайно не тільки своїм громадянам, але й чужинцям. Сї хвили полишиться на довгі роки сеї памятною для пертамбойських Українцїв.

Шікаґовські учителї дістали підвишку.

В Шікаґо 9.500 учителїв одержали підвишку платнї. Кождому учителеви підвисщено 450 долярів на рік. Тепер платнї учителя низших шкіл буде виносити річно найменьше 1.200 долярів, а найбільше 1.975 долярів; платнї учителя середних шкіл буде виносити річно найменьше 1.600 долярів, а найбільше 3.400 долярів.

Річна платня директорів народніх шкіл буде виносити тепер найменьше 2.500 долярів, а найбільше 4.250 долярів, а директори ґімназій будуть побирати найменьше 3.700 долярів, а в кінцевім роцї своєї служби 5.400 долярів.

Учителї народних шкіл запротестували проти підвишки, кажучи, що вони не можуть вижити з пенсії 1.200 до 1.975 долярів на рік.

Сухе місто стало мокрим.

Місточко Провінтвани, в Массачузетс, що від 200 лїт було сухим, постановило минувшого тижня стати мокрим як Атлянтійський океан з огляду на се, що в Злучених Державах введено силою прогібіцію.

Увільнили „чоловіка без вітчини".

Федеральні власти в Ню Йорку увільнили з Острова Сліз Мартина ДеВаля, що був арештований в Сієтл, Ваш., під закидом приналежности до орґанїзациї Промислових Робітників Світа і яко такий мав бути депортований. ДеВаль переси́дів на Острові Сліз 19 місяців. Весь той час власти розшукували місце, де можнаб його депортувати. ДеВаль прибув до Злучених Держав з Голяндії, але не знає де родився. Тимчасом голяндське правительство заявило, що він не є уродженцем Голяндії. З огляду на се правительство не знало, де має його депортувати, і на тій основі увільнило.

За крадіж 150 долярів дістав 20 лїт тюрми.

Суддя Мулкін в Ню Йорку заслав Вілліяма Ловлера на найменьше 10 лїв, а на найбільше 19 лїт і 6 місяців до тюрми за крадіж першого степеня. Ловлер вдерся був недавно до склепу одного різника і вкрав з каси 150 долярів.

Дитина на продаж за 1.000 долярів.

Жидівка Анна Каплан, котру сїм місяців тому покинув чоловік, дала оголошенє до нюйорських ґазет, що має свою дитину на продаж. Дитина-хлопчик має лише 12 днів. Вона хоче за нього 1.000 долярів. Купець мусить бути жидівського роду. Матїр, котра є майже глуха і крива на одну ногу, домагається, щоби їй було вільно звідувати свою дитину. Коли не зголоситься жаден купець, матїр каже, що віддасть дитину до жидівського заведення, а сама пійде до працї і буде її удержувати.

Університет в Єрусалимі.

Жиди-сіоністи приготовляються до будови величавого Гебрейського Університету в Єрусалимі, підвалини котрого вже є заложені на горі Скопус.

Нинї почалося лїто у Франциї.

Лїтнїй сезон у Франциї почався нинї, в суботу 14. лютого, о першій годинї рано. Нормальне чинєнє часу буде привернене 25. жовтня.

Ротшільд помер.

В Парижи помер у 74-им роцї життя барон Едмонд Ротшільд, найбогатший Жид в світі і найбільший французький міліонер. Весь свій вік прожив він у Франциї. Едмонд Ротшільд мав молодшого брата, що тепер проживає у Відні і є найбільшим австрійським міліонером. Підчас війни їх патріотизм обох, яко горожан Австриї і Франциї, подягав на тім, що австрійський Ротшільд позичав Австриї гроші на війну з Франциєю, а французький позичав гроші Франциї на війну з Австриєю... І на тім оба добре заробляли. Жиди-сіоністи поносили в смерти Ротшільда велику втрату, бо він найбільше спомагав їх грішми.

ДЕЩО ПРО ІНФЛЮЕНЦУ.

Що то єсть інфлюенца або „Флю"?

Що то єсть „Флю"? Чи вона єсть щось нового. Чи вона походить з Еспанії?

Ся пошесть, що її люде називають інфлюенцою або „Флю" дуже подібна до простуди з горячкою, болем голови, очий, уший, крижий і других частий тїла. Хора на інфлюенцу людина чується дуже змученою на всім тїлї однак буваючи случаї, що симптоми зникають до трох або чотирьох днів і людині здоровлю полекшає. Буває й так, що людина дістає запалене уший або запаленє взагалї і в такім випадку сї комплікациї спричиняють смерть. Часами симптоми сеї недуги єсть такі невидні, що неможна щось лихого підозрівати. „Еспанська" інфлюенца нічим не ріжнить від епідемії інфлюенци старих часів.

Треба звернути нашу увагу на факт, що ся пошесть перший раз появилася в 1889 і 1891 в Хінах і звідти була занесена до Росії де її назвали хінською інфлюенцою", З Росії вона поширилася по цїлій Европі під назвою „російська інфлюенца". Дїставшися з Европи до Злучених Держав, її стали називати „европейською інфлюенцою", а як вона остаточно перенеслася через Тихий Океан до Японії, то її там називали „американською інфлюенцою".

Пошести інфлюенції гостили в Злучених Державах, ще від 1647-го року. Інтересним є, що ся пошесть була перший раз занесена сюда з Валенції, Еспанія. Від того часу вже було богато епідемій всякого рода недуг. В 1889 і 1890 роках, пошестні недуги були вкрили цїлі Злучені Держави, увесь цивілізований світ. В три роки пізнїйше знов відновились в Европі і Америцї.

Хотяй сю недугу називають „Еспанською" Інфлюенцою, то наукові досліди доказують, що вона не походить з Еспанії.

Вона звідувала Злучені Держави попередно і минувший рік не був першою жертвою сеї недуги.

З тої причини, що вона минувшого року проявилася в малій і незамітній формі, а уся публична увага звернена у сторону війни, вона успіла поширитися і її замічено аж тоді як проявилася у страшній формі в Бостонї в місяцю вересню 1918-го року.

З чого береться і як поширюється інфлюенца.

Бактеріольоги, котрі студіювали і студіюють епідемію інфлюенци, прийшли до переконання, що її спричиняють троякого рода бакциї, найбільше так звані бакциї Пфайфера, названі по імени свого дослідника.

Деякі европейські обсерватори на підставі практики підчас епідемії минувшого року вірять, що мікроби інфлюенци належать до надзвичайних, бо вони є так маленькі, що можуть перелїти навіть крізь порцеляново цїдилко, і називаються „фільтрабле вірусес".

Без ріжниці на те, якого рода мікроби спричинюють епідемію інфлюенци, тепер вже відомо, що вона поширюється поверхнею безпосередньо від особи до особи. Дальше, дивлячись на сю справу практично, з досвідом на других подібних недугах, є дуже можливо, що мікроби носяться не лише хорими на інфлюенцу людьми, але також і здоровими. Все, що лише зводить людий до купи, треба уважати фіктором поширювання інфлюенци.

Ясним є також і те, що може бути дуже богато ріжних доріг, котрими мікроби можуть переходити від особи до особи. Вони можуть поширюватися посередно воздухом через кашель хорої на інфлюенцу людини, через пчихане, сильне говоренє і т. п. Отже треба стеречися такого посередного або безпосередного поширювання інфлюенци. Треба також знати, що мокрі руки, загальна склянка до питя, нечисті прилади до їди і питя в ресторантах і цукорнях, загальні ручники до втирання, зіпсута пожива — се також загальні чинники транспортації мікробів. Через уживанє масок люди забувають або зовсім нехтують сі другі стежки розсїваня мікробів. Щоби ми були успішнїйші в поборюваню інфлюенци, то треба передівсім звернути нашу увагу на висше наведені фактори її розсїваня.

Як треба стеречись інфлюенци.

Щоби чоловіка не чіпалися всякого рода недуги, то він безустійно повинен коло себе в порядку ходити, щоби його тїло було всилі убивати всякого рода мікроби. Значиться, треба робити певного рода рухи, пропорціонально працювати, забавлятися, відпочивати, добре одягатись і живитись відповідною чоловіковою поживою. Треба знати, що молоко є одним з найлучших средств поживи не лише для дїтий, але й для дорослих людий. Авторітети здоровля признають, що в поширюваню теперішної пошестні інфлюенци велику ролю грають загальні переповнені зібрання. Правда, що не все, а головно в теперішну пору можна оминути натовпу людий і кождий повинен розважити сю незвичайну небезпеку та старатись о скілько можливо знизити хатній натовп до мінімальности.

Можливість безпосередної зарази через вдихуванє є також дуже небезпечна і кождий повинен старатись уникати таких людий, котрі кашлаючи або пчихаючи не закривають носа і рота. Треба оминати натовпу людий о скілько лише се є можливим. Старатися провітрювати хату, канцелярію (офіс) і фабрику, перебувати кілька хвиль кождого дня на свіжому воздусї і — як можливо — йти пішки до працї. Одним словом сказавши, треба вдихати свіжого воздуха о скілько лише можливо.

Посередне поширюванє інфлюенци є трудніїшим до оминення, однак при добрім розумі се також можна оминути. Передівсім треба меньше витатися з людьми та часто уживати нечистик ресторантів і цукорень. Треба здержатися перед уживанням загально уживаного ручника і склянки до питя. Також виповнювати загальні санітарні приписи, видані властями у всїх заводах, де мається до дїла з поживою, бо таке виповнюванє сих санітарних регуляцій значно зменьшить поширюванє пошестних недуг. Се є одинокою мірою, котрою кождий горожанин може остеречи себе перед заразою. Загальна практика надмінених правил може здержати поширюванє всяких недуг взагалї. У великій мірі ліком на здержанє пошестної недуги інфлюенци є чистота.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ

до ГАЛИЧИНИ, РУСИНІ, ПОЛЬЩІ і ЧЕХО-СЛОВАКІЇ.

Ми висилаємо гроші до краю по найнизшім курсі. Сейчасове доручуванє.

Ми є аґентами АМЕРІСАН ЕХРРЕСС СОМРАНУ.

ПРОДАЖА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ НА ВСІ ЛІНІЇ.

Ми дамо правні поради у всїх справах. Перепроваджуєть продажи реальностий. 123—

Ми говоримо по УКРАЇНСЬКИ. Офіс отворений до 8.30 вечер.

PRAISNER & ROBAK
10 Belmont Avenue, NEWARK, N. J.
ФІЛЯЛЬНИЙ ОФІС: TYLER & WARWICK-STS.

НЕДУГИ МУЩИН

Dr. Koler, 955 LIBERTY ST., PITTSBURGH, PA.

2 мінути ходу на право від стації Пенсильванія.

DR. KOLER є одиноким українським лїкарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 лїт досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура недуги шкіри, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєть при лїченю недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не лїчу.

ГОДИНИ ПРИЙНЯТЯ: від 9. рано до 8. веч., в неділї від. 9. до 2.

THE STATE BANK

(Член Нюйоркської Біржи)

ЗАСОБИ ПОВИСШЕ $70,000,000.00.

ПРИЙМАЄМО гроші на депозити і платимо проценти.

(Можна присилати до нас гроші через почту).

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ДО ГАЛИЧИНИ

І ВСІХ ЧАСТИН СВЬІТА

через почту, чеками і телеграфічно по НАЙНИЗШИМ КУРСІ дневним.

Остаємо в торговельних звязах зі всїма більшими банками з Старім краю і тому ми є в силї:

НАЙЛІПШЕ, НАЙДЕШЕВШЕ І НАЙСКОРШЕ

висилати гроші для Вашої родини і свояків до всїх частий Галичини, Буковини і Русинї.

Продаємо галицькі корони після курсу ринкового.

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ КОРАБЕЛЬНІ ПО ЦІНАХ КОМПАНІЇНИХ.

Коли хочете бути обслужені чесно в ПЕВНІМ, БЕЗПЕЧНІМ І ДОБРЕ ЗНАНІМ БАНКУ, зголосіть ся особисто або листовно до

THE STATE BANK,
378 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.

ЯК ВИСИЛАТИ ГРОШІ:

Вистарчить написати докладну адресу осіб, котрим висилаєте гроші і залучіть переказ, або „Експрес-Мані-Ордер". Вишлемо Вам зворотну посьвідку, а гроші перешлемо сейчас адресатови. 5св—

ЗБОРНИК ЦЕРКОВНИЙ,
великий, 608 сторін..... $3.00
ОТЧЕ НАШ, образ 34x22 1.50
INT'L BOOK STORE,
P. O. Box 1722, Pittsburgh, Pa.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути вилїченї, то не вивінрюйтесь, а прийдіть і віддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ оглядови та кінайте ся про мою опінію та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронїчну, нервову кропцу, шкіру або скомплікованю недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду що нинї, щоби

НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАЙТИ.

Довгі лїта досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливлюють дати Вам четвертим Електро-Медичне Лїченє, яке дало поміч підчас коли инші методи завели, а затим много терплячих урятовано ся від рук і небезпечних операций. 146—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволїнє, недогляд і невдасне лїченє є небезпечною. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все всестороннього спеціялїста.

Години офісові: 9. рано до 8. веч.

Dr. LEWIS СПЕЦІЯЛІСТ

В неділї від 10. до 2. попол.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лїпшого ремесла від автомобільного. Я є в краю довголїтнїй і добрий механік і шофер в Америцї. Хто навчиться в нашій школї, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всї часи. Зголоте, що маєте школу є одною з найлїпших в Америцї. Уживаєть до науки всї найновійші модеї автомобілїв. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і поразьтеся з нами. Офіс отворений і в неділї.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформациї нашу офіс отворений в неділї до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґи

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Говоримо рішучо лїчить ся без операцій і болю. Результати і всї недуги кровні і нервові, без огляду на старі і тяжкі скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один долар заплатите, яке Ви зістанете вилїчені. — Годинн урядові: від 10. до 5. в вівтірки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

(Близько 75-тої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Dr. M. SMITH,
16 E. 7th ST., NEW YORK.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Tel. Orchard 6072.

ЛЇЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І МУЩИНИ І ЖЕНЩИН

Також лїчить недуги сїрий, жолудка і крови. Застосовує наймодернїйші електричні апарати.—Експерт-акушер —віддає услуги при породах.

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

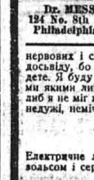

Dr. MESSEC,
124 No. 8th Street,
Philadelphia, Pa.

на недуги кровні і скірні, вичерпанє, нервовість, притуманений і розсїяний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій цїнї без перерви часу у Вашій роботї. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших довголїтностях і попаньте в зневіру і почнете тратити надію, зголосіть ся до мене, щоб я Вас збодав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-лїтну безперервну практику в медицинї і оперовано в стейті Пенсильванія лїченя хронїчних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви освіжете користь з мого досьвіду, бо я заоцікуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лїчити Вас найлїпшими модерними і науковими методами якими лиш розпорядилаю, так електричними як і медичними. Коли б я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, ворадьте ся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лїченє і пряме застрілюванє ерови через щіпленє безвольом і серум, яких я уживаю запевнять Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street
СПЕЦІЯЛІСТ PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. до 1. в полудне.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛЇКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.

І найтайте правою дорогою до доброго здоровля.

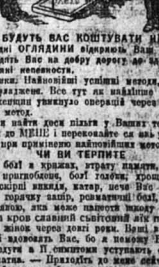

PROFESSOR
Dr. Colhouer
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділї від 10. рано до 2 попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасте ся його опінї. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вирокують Вас на добру дорогу до здоровля, запевнять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, жолудчі і електричні апарати. Повновласне уваженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнули операций через послїдне застосованє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси лїкля у Ваших терпіньх і чутесь вперше, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся аби успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінено найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на осьлабленє нервів, болї в хребтах, втрату памяти, брак сили, слабість нирок, задуваність, пригноблене, болї голови, хрощі, пряжки, осьлабленє членів тїла; бажки, сїрці вихідя, катар, нечи Вас горло; болї жолудка і в кишках, болї гори, горячу запір, розширені болї, нервиї? Сї як і другі недуги в нервовім проявлї, яка мало навіяні вплив Вашому здоровлю.

Ми уживаємо на кров славний сьвітовий лїк проф. Ерліха 606-914.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини увенчають Вас при моїй спецїльности і вдоволять Вас, бо я вилечу Вам в скорім часї. Я лїчу саму причину недуги а її совершенно усуваючи скоро. Памятайте, що порада є вовсїм безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Звертаєте є поверенчя.

Dr. COLHOUER Succ. to **Dr. COOPER,** 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.